

C:\Users\Plazma\Desktop\Knhy pdf\Nová složka
(2)\Silverberg_Robert-Sedma_schrana.pdb

PDB Name: Sedma schrana
Creator ID: REAd
PDB Type: TEXT
Version: 0
Unique ID Seed: 0
Creation Date: 23.5.2004
Modification Date: 23.5.2004
Last Backup Date: 1.1.1970
Modification Number: 0

=====
Silverberg R.
SEDMÁ SCHRANA
Ver: Mobile.1.0
Cor: 2
PalmBookZ
=====

Legendy

Úvod

Držíte v rukou knihu vizí a zázraků – jedenáct [v českém vydání je originální titul rozdělen do dvou svazků – poz. nakladatele] boha-tých, hutných nových příběhů napsaných nejznámějšími a nejznamenitějšími současnými autory fantastické literatury, a každý z nich je zasazen do zvláštního, z fantazie zrozeného vesmíru, který daného autora proslavil na celém světě.

Fantastika je nejstarší odrůdou literární fikce – je stejně stará ja-ko představivost sama. Není těžké uvěřit, že tentýž umělecký podnět, z něhož před patnácti, dvaceti a dokonce třiceti tisíci lety vzešly po-zoruhodné jeskynní malby v Altamíře a Chauvet, dal možná vznik-nout také podivuhodným příběhům o bozích a démonech, talisma-nech a kouzlech, dracích a vlkodlacích, o neskutečných krajinách za obzorem – příběhům, které šamani odění v kožešinách vyprávěli ušaslým posluchačům kolem ohňů v Evropě doby ledové. Stejně tak ve vyprahlé Africe, v pravěké Číně, ve starověké Indii, v obou Ame-rikách; vlastně všude by se dalo jít tisíce nebo dokonce statisíce let zpátky. Rád si představuji, že touha vyprávět je univerzální – že vy-pravěči existují stejně dlouho, jako jsou na tomto světě bytosti, o nichž se dá mluvit jako o „lidech“ – a že právě tito vypravěči vynalo-žili na dlouhé pouti vývoje své schopnosti, síly a nadání na vytvoření mimořádných divů a zázraků.

Nikdy se samozřejmě nedozvíme, jakými příběhy zahrnovali cromagnonští vypravěči své fascinované posluchače za mrazivých nocí v pravěké Francii. Ale určitě v nich fantastično hrálo velkou roli. Nejstarší příběhy, kterým se podařilo přežít, ve prospěch této teorie svědčí. Jestli se fantastická literatura dá definovat jako literatu-ra, která popisuje jiný svět než svět pozemské reality a snahu lidstva tento svět ovládnout, pak nejstarší příběh, který se nám dochoval – sumerská legenda o hrdinovi Gilgamešovi, která pochází z doby ko-lem roku 2500 před Kristem – patří do fantastické literatury, neboť v ní jde o Gilgamešovo hledání věčného života.

Také Homérova Odysea, oplývající bytostmi schopnými promě-ny, kouzelníky, čarodějnicemi, Kyklopy a mnohohlavými lidožra-vými tvory, má v sobě mnoho fantastických prvků, stejně jako všechny ostatní řecké a římské mýty. Jak se blížíme k naší době, se-tkáváme se s děsivým netvorem Grendelem z anglosaského Bo-ewulfa, midgardským hadem, drakem Fafnirem a apokalyptickým vlkem Fenrisem ze severských ság, s nešťastným, po nesmrtelnosti toužícím doktorem Faustem z německé legendy, s myriádami čarodě-jů z Tisíce a jedné noci, nadživotními hrdiny z velšského Mabinogi-onu a perského Šah-Namehu a s nespočtem jiných podivných a úžas-ných tvorů.

Ale impuls k tvoření fantastických příběhů nemizí ani s přicho-dem novověku, doby mikroskopu a dalekohledu, parních strojů a železničních sítí, telegrafu, gramofonu a elektrického světla. Naši fascinaci neviděným a neviditelným neukončil fakt, že tolik věcí, dříve považovaných za nemožné, se nyní stalo realitou. Co je konec-konců fantastičtější, než když se vám zvuk celého symfonického or-chestru ozývá z plochého kotoučku z umělé hmoty? Nebo když mlu-víte do přístroje, který držíte v ruce, a někdo jiný vás slyší deset tisíc mil daleko? Ale totéž století, které přineslo vynálezy Thomase Alvy Edisona a Alexandra Grahama Bella, nám dalo dva jedinečné při-běhy Alenčiných dobrodružství v jiných realitách, nespočet románů H. Riddera Haggarda o ztracených civilizacích a Frankensteina Mary Wollstonecraft Shelleyové.

Ani dvacáté století – století letecké dopravy, atomové energie, televize, počítačů, operací srdce a operací vedoucích ke změně po-hlaví – nebylo svědkem toho, že bychom ztratili zájem o neobyčejné příběhy. Celý houf fantastů věku techniky – James Branch Cabell, A. Merrit, lord Dunsany, E. R. Edison, Mervyn Peake, L. Frank Baum, H. P. Lovecraft, Robert E. Howard a J. R. R. Tolkien, abych jmeno-val několik nejznámějších – dokázal svět bohatě zásobit nádhernými fantastickými příběhy.

Přesto dvacáté století jednu změnu skutečně přineslo, a tou byl vzestup popularity science fiction – žánru fantastické

literatury, jenž se s nesmírnou vynalézavostí snaží o to, aby neskutečné, nebo ale-spoň nepravděpodobné, vypadalo docela věrohodně. S tím, jak science fiction – již základní rysy vtiskli před více než sto lety Jules Verne a H. G. Wells a do dnešní doby ji dovedli spisovatelé jako Robert A. Heinlein, Isaac Asimov a Aldous Huxley – začala mít na čtenářskou veřejnost atomového věku obrovský vliv, „čistá“ fantastická literatura (tedy ta, která se nesnaží své divy empiricky vysvětlovat) začala být považována za něco, co patří především dětem, jako třeba pověsti a pohádky. Starší druh fantastické literatury se samozřejmě nikdy nevytratil úplně. Ale přinejmenším ve Spojených státech se na bezmála padesát let uklidil do ústraní. Science fiction se zatím čtenářské veřejnosti představovala na stránkách časopisů se jmény jako Amazing Stories (Úžasné příběhy) a Astounding Science Fiction (Ohromující science fiction), jejichž čtenáři byli především chlapi a seriózní mladí muži se zájmem o technické vymoženosti a vědecké debaty. Jediným americkým časopisem, jenž se věnoval materiálu, který vymezujeme jako literaturu fantasy, byly Weird Tales (Podivné povídky) založené roku 1923, ale tento časopis publikoval nejenom fantasy, ale také mnoho jiných žánrů fikce, které by dnes asi za fantasy považovány nebyly – například povídky, v nichž šlo o ryzí hrůzu bez jakéhokoli spekulativního obsahu.

Dělicí čára mezi fantasy a science fiction se nedá vždy najít snadno, ale některé rozdíly jsou poměrně ostře, ne-li přímo nekompromisně vymezeny. Příběhy, které se zabývají roboty a androidy, kosmickými loděmi, mimozemskými tvory, stroji času, viry z vesmíru, galaktickými impérii a podobně, se dají popsat jako science fiction. To všechno jsou věci, které jsou v rámci vědeckých zákonů, jak jim dnes rozumíme, konceptuálně možné. (Třebaže takové věci jako stroje času a plavidla pohybující se nadsvětelnou rychlostí tento rámec určitě napínají na samotné hranice a možná až za ně.) Naproti tomu fantasy staví na tom, co je v naší kultuře všeobecně považováno za nemožné nebo neexistující: kouzelníci a čarodějové, elfové a skřítci, vlkodlaci a upíři, jednorožci a začarované princezny, fungující zaklínadla a kouzla.

Fantasy jako taková neměla opravdový vlastní časopis až do roku 1939, kdy John W. Campbell Jr., ve své době nejpřednější vydavatel science fiction, založil časopis Unknown (Neznámo, později přejmenovaný na Unknown Worlds, Neznámé světy), aby svým autorem otevřel větší imaginativní prostor, než jaký připouštěly jeho definice science fiction. Mnozí spisovatelé, kteří udělali z Campbellových Astounding Science Fiction nejvýznamnější časopis svého druhu, jaký kdy vycházel – Robert A. Heinlein, L. Sprague de Camp, Theodore Sturgeon, Lester del Rey, Jack Williamson – se stali také oporami Unknown. Obecný přístup ke stavbě příběhu byl stejný: přejít s nějakým nekonvenčním nápadem a dovést všechny jeho důsledky do logického konce. Povídky o ošklivém chování k vodním skřítkům a upsání duše ďáblu vycházely v Unknown; ty o cestování v čase nebo létání na vzdálené planety byly otiskovány v Astounding.

Ale přestože čtenáři i spisovatelé měli Unknown ve velké oblibě, nikdy se mu nepodařilo získat širokou čtenářskou obec, a když válečný nedostatek papíru v roce 1943 přinutil Campbella volit mezi svými dvěma časopisy, nechal časopis Unknown zaniknout a nikdy jej nevzkřísil.

Poválečné pokusy nostalgických bývalých přispěvatelů Unknown nalézt znovu jeho zvláštní esenci byly převážně neúspěšné: časopis Beyond (Za hranice) H. L. Golda vydržel deset čísel, Fantasy Fiction (Fantastika) Lestera del Reye pouhé čtyři. Jedině The Magazine of Fantasy (časopis fantastiky), vydávaný Antony Boucherem a J. Francisem McComasem, se uchytil jako trvale vycházející periodikum, ale i on si raději od druhého čísla změnil jméno na Fantasy and Science Fiction. Když se v padesátých letech science fiction stala neodmyslitelnou součástí vlny paperbacku, fantasy opět zaostala. Jen několik románů žánru fantasy se dočkalo paperbackových vydání a většinou – dobrým příkladem je The Dying Earth (Umírající Země) Jacka Vance a první reprinty H. P. Lovecrafta a Roberta E. Howarda – rychle zmizely a staly se sběratelskou záležitostí.

Všechno se začalo měnit až koncem šedesátých let, kdy nenadálá dostupnost paperbackových vydání trilogie Lord of the Rings (Pán prstenů) J. R. R. Tolkiena (vydavatel se do té doby paperbackovému vydání bránil) vyvolala v milionech čtenářů hlad po fantasy, který dodnes nebyl nasycen.

Tolkienovy knihy měly tak nápadný komerční úspěch, že vydavatelé začali o překot hledat autory, kteří by dokázali napsat podobné trilogie, a tak byl svět zaplaven tlustými hobitovskými romány, které se často samy prodávaly v mimořádných nákladech. Přibližně ve stejné době začaly získávat obrovskou čtenářskou obec conanovské romány Roberta Howarda, kdysi obdivované pouze hrstkou skalních nadšenců. A o několik let později vydali Ballantine Books, Tolkienův paperbackový vydavatel, mimořádnou řadu knih v edici Fantasy pro dospělé redigované Linem Carterem, která zpřístupnila novým čtenářům všechna mistrovská díla takových autorů, jako byli E. R. Eddison, James Branch Cabell, Lord Dunsany a Mervyn Peake. To, co před padesáti lety byl opomíjený nevlastní sourozenec science fiction, je dnes velice populární žánr.

Inspirování obrovským úspěchem Tolkienovy trilogie, objevili se noví autoři s vlastními hluboce propracovanými světy fantasy a sami si získali početné a nadšené čtenáře. Na konci 60. let zahájila Ursula Le Guinová citlivý, nový terén mapující cyklus Zeměmoří a Anne McCaffreyová přejala dávné téma draků do cyklu pernských románů, které existují na pomezí fantasy a science fiction. O několik let později si získal neuvěřitelnou čtenářskou obec Stephen King tím, že prozkoumal archetypní prameny lidského strachu a transformoval je do působivých románů, které obsadily temnější území fantasy. Naproti tomu Terry Pratchett skvěle demonstroval moc satirické fantasy. Spisovatelé jako Orson Scott Card a Raymond E. Feist slavili úspěch s knihami o Alvinu Tvůrci a Trhlinové válce. A v poslední době se o místo v panteonu moderní fantasy přihlásili Robert Jordán se svým mamutím cyklem Kolo času, George R. R. Martin s knihami Písně ledu a ohně a Terry Goodkind s příběhy o Meči pravdy, stejně jako Tad Williams s cyklem Trůn z dračích kostí.

A tady je jich celý svazek v jedné velké antologii, kterou se mohou fanoušci fantasy opájet týdně. Nový příběh ze Zeměmoří, nové vyprávění z Pernu, nové dobrodružství z Temné věže, nový dílek do Pratchettova hravého cyklu

Zeměplocha a další, které najdete uvnitř – taková kniha tu ještě nebyla. Shromáždit takovou vybranou sbírku hvězd první velikosti do jedné knihy nebylo jednoduché. Chtěl bych proto zvlášť poděkovat Martinu H. Grenbergovi, Ralphu Vicinanzo-vi, Stephenu Kingovi, Johnu Helfersovi a Virginii Kiddové, kteří tak či onak pomohli, aby můj editorský úkol byl jednodušší, než by jinak byl. A také, i když je snad zbytečné říkat, jak jsem vděčný své ženě Karen za neocenitelnou pomoc ve všech fázích tohoto složitého projektu, myslím, že to nakonec řeknu – nejenom proto, že Karen je skvělý člověk, ale proto, že to byla ona, kdo k celému tomuto podniku přispěl tím nepochybně nejlepším nápadem.

Robert Silverberg

prosinec 1997

přeložil Petr Kotrle

ROBERT SILVERBERG

Majipoor

HRAD LORDA VALENTINA (1980) [česky Classic AND 1995]

MAJIPOORSKÉ KRONIKY (1981) [česky Classic AND 1995]

VALENTIN PONTIFEX (1983) [česky Classic AND 1996]

HORY MAJIPOORU (1995) [česky nevyšlo]

MAJIPOORŠTÍ ČARODĚJOVÉ (1997) [česky nevyšlo]

LORD PRESTIMION (1999) [česky nevyšlo]

Obří svět Majipoor, s průměrem téměř desetkrát tak velkým, ja-ko má naše vlastní planeta, byl ve vzdálené minulosti osídlen kolo-nisty ze Země, kteří na něm pro sebe našli místo mezi Piurivary, inteligentními domorodými bytostmi, jež nově přichozí ze Země na-zvali Kožoměnci neboli Metamorfy, a sice v důsledku jejich schop-nosti měnit svoje tělesné tvary. Majipoor je výjimečně nádherná pla-neta s velmi příznivým klimatem a je místem ohromujících zoologic-kých, botanických a geografických divů. Všechno na Majipooru je velkého měřítka – fantastické, nádherné.

V průběhu tisíciletí spory mezi lidskými kolonisty a Piurivary nakonec vedly k dlouhé válce a k porážce domorodců, kteří byli za-hnáni do rozsáhlých rezervací v odlehlých oblastech planety. Během těchto let přišly také bytosti z různých jiných planet, aby osídlily Majipoor – drobní trpasličí Vroonové, velcí chlupatí Skandarové se čtyřma rukama, rasa dvouhlavých Su-Suherisů a několik dalších. Někteří z nich – především Vroonové a Su-Suherisové – jsou obda-řeni mimosmyslovými mentálními schopnostmi, které jim umožňují praktikovat různé formy čarodějnictví. Avšak během tisíců let maji-poorské historie se dominantním druhem stali právě lidé. Prosperova-li a jejich počet narůstal, až nakonec lidská populace na Majipooru dosáhla miliard, okupujíc převážně velká a svérázná města s deseti až dvaceti miliony obyvatel.

Vládní systém, který se v průběhu těchto let vyvinul, je druhem nedědičné duální monarchie. Když přijde k moci, vybírá si starší pa-novník, známý jako Pontifex, sám mladšího panovníka, Vládce. Technicky je Vládce považován za adoptivního Pontifikova syna, a po smrti Pontifika zaujímá jeho místo na trůnu staršího panovníka a jmenuje nového Vládce jako svého vlastního nástupce. Oba tyto pa-novníci sídlí v Alhanroelu, největším a nejzaldněnějším z majipoor-ských tří světadílů. Imperiální rezidence Pontifika se nalézá na nej-nižší úrovni rozlehlého podzemního města zvaného Labyrint, ze kte-rého Pontifex vychází jen zřídka. Vládce na druhé straně žije v obro-vitém hradu na samém vršku Hradní hory, třicet mil vysokého vrcho-lu, jehož atmosféra je důmyslným soustrojím uměle udržována ve věčném čase jara. Čas od času Vládce sestupuje z výšin Hradu a ces-tuje po tváři světa ve Velkém procesí, události určené k tomu, aby Majipooru připomínala moc a sílu jeho panovníků.

Tato cesta, která při majipoorských obrovských vzdálenostech může trvat několik let, Vládce nevyhnutelně přivádí do Zimroelu, druhého kontinentu, místa gigantických měst roztroušených mezi mocnými řekami a rozsáhlými, ničím neznečištěnými lesy. Řídčeji se vydává na vyprahlý třetí kontinent na jihu, Suvrael, který převážnou měrou tvoří pustiny připomínající poušť Saharu.

Dva další vládní činitelé se stali součástí majipoorského vládní-ho systému o něco později. Rozvoj metody celosvětové telepatické komunikace umožnil noční vysílání věšteckých rad a občasné tera-peutické porady. Ty jsou

úlohou matky momentálního Vládce, která nese titul Paní Ostrova spánku. Její příbytek je situován na velkém ostrově mezi Alhanroelem a Zimroelem. Později byl ustanoven úřad druhé telepatické autority, Krále snů, který uplatňuje výkonnější telepatické zařízení, aby mohl monitorovat a trestat zločince a jiné obyvatele, jejichž chování vybočuje ze zavedených majipoorských norem. Tento úřad je dědičným vlastnictvím rodu Barjazidů ze Suvraelu.

První z majipoorských románů, Hrad lorda Valentina, vypráví o spiknutí, během kterého se podařilo svrhnout z trůnu legitimního Vládce, lorda Valentina, a nahradit ho falešným Vládce. Valentin, zbavený všech svých vzpomínek, je vysazen na kontinentu Zimroel, aby tam žil životem potulného žongléra, ale postupně znovu získává vědomí své skutečné identity a pouští se do úspěšné kampaně za opětovné získání trůnu. V pokračování nazvaném Valentin Pontifex se nyní dospělý Valentin, v srdci pacifista, musí vypořádat se vzplavším povstáním Metamorů, kteří jsou odhodlaní jednou provždy vyhnat nenáviděné lidské porobitele z jejich světa. Valentin je poražen a obnoví mír s pomocí obrovitých vodních draků známých jako mořští králové, o jejichž mentálních schopnostech předtím nikdo na Majipooru neměl tušení.

Sbírka povídek Majipoorské kroniky zobrazuje scény z mnoha období a sociálních úrovní majipoorského života a nabízí detailní náhled do množství aspektů tohoto obřího světa, jež nejsou popsány v románech. Krátký román Hory Majipooru, odehrávající se pět set let po Valentinově vládě, zavádí děj ságy do ledových severských krajín, kde dlouho přežívala samostatná barbarská civilizace. A nejnovější z majipoorských knih, Majipoorští čarodějové, začíná novou trilogii, jejíž děj je zasazen do doby tisíc let před Valentinovou vládou, do doby, ve které na Majipooru byli častým zjevem mágové a čarodějné mocnosti. Vládce Prestimion, který byl za pomoci zaříkávačů a mágů vyhnán ze svého trůnu uchvatitelským synem předchozího Vládce, vede svoje věrné k vítězství v občanské válce, ve které rovněž využívá nekromantských čar a kouzel. V dalším díle, Lord Prestimion, jsme svědky toho, jak se snaží vypořádat s každodenními problémy králování ve světě, který byl nesmírně změněn magií a čarami uplatněnými v klimaxu války. Příběh, který následuje, je epizodou z pozdějšího období Valentinovy vlády jako Pontifika, kdy je již několik let po válce proti Metamorům, ale proces smíření ras stále nebyl dokončen.

ROBERT SILVERBERG

Sedmá schrána

Mezi královskou družinou a úbočím svažujícím se do Velalisier-ské planiny se zvedala poslední vyvýšenina drsné, balvany poseté cesty. Valentin, který jel v čele skupiny, přes ni přejel, zastavil a pln údivu pohlédl do údolí. Krajina, která ležela před ním, jako by od doby jeho poslední návštěvy prošla neuvěřitelnou proměnou. „Jen se podívejte!“ řekl Pontifex zmateně. „Tohle místo vždycky bývá plné překvapení a dnes je tomu jinak.“

Pod nimi se prostírala rozlehlá mělká mísa vyprahlé planiny. Z tohoto vyvýšeného místa by měli vidět, o kus dál na východ od vstupu na archeologické naleziště, velké pole pískem zavátých ruin. Kdy-si dávno tam stálo mocné město, to neblaze proslulé hlavní město Metamorů, kde v pradávných časech temné historie došlo ke strašlivé svatokrádeži a rouhání. Ale – jistě to byla jenom iluze? – širošířá zóna zřícených budov ve středu planiny byla nyní téměř kompletně zatopena podivuhodně se vlnícím tělesem vody, bledě růžovým po-dél okrajů a perleťově šedivým ve středu: velkým jezerem tam, kde nikdy žádné jezero nebyvalo.

Ostatní členové královské družiny to očividně viděli také. Ale chápali to nebo to považovali jenom za trik? Nějaká přehavá kombi-nace slunečního svitu a prašného oparu v dusivém odpoledním žáru nad mrtvým Velalisierem zřejmě vytvořila pomíjivý přelud, takže se zdálo, jako by uprostřed této drsné pustiny vytryskla věc nejméně pravděpodobná – rozměrná laguna – aby mrtvé město navždy pohlti-la.

Začínala poblíž místa, odkud údolí pozorovali, a táhla se do dále až ke vzdálené šedomodré zdi z velkých kamenných monolitů, které značily západní hranici města. Z prastarého Velalisieru nebylo vidět nic. Nic ze zborcených a časem ohlodaných chrámů, paláců a bazilik, ani z rudých čedičových bloků arény, ani z velkých plošin modrého kamene, které byly obětními oltáři, či ze stánů archeologů, kteří zde na Valentinův příkaz pracovali od sklonku loňského roku. Bylo vidět jenom šest špičatých úzkých pyramid, které byly nejvyššími přežívacími strukturami prehistorického hlavního města Metamorů – či alespoň jejich špičky. Vyčnívaly z hlubin šedého srdce přízračného jezera jako řada dyk obrácených hroty vzhůru.

„Čáry a kouzla,“ zamumlal Tunigorn, nejstarší z Valentinových přátel z dětství, který nyní zastával místo ministra pro vnější záležitosti u Pontifikova dvora. Namaloval do vzduchu posvátné znamení. Tunigorn se v posledních letech svého života stal velmi pověřivým.

„Já myslím, že ne,“ namítl Valentin s úsměvem. „Řekl bych, že to je jen podivná hra světla.“

A právě když Pontifex zaklínal jev jakýmsi vlastním proti-kouzlem, ze severu zadul mocný poryv větru a během pár okamžiků tajemný opar odvanul. Jezero odplulo s ním, zmizelo jako pouhý přízrak, jímž ve skutečnosti bylo. Valentin a jeho druhové se nyní ocitli pod holou a nemilosrdnou kovově modrou oblohou, shlížející na skutečný Velalisier – rozlehlé chmurné pole kamenných trosek, poustou a nesouvislou změť pískově zbarvených fragmentů a jedno-tvárných šedivých úlomků rozložených v krupičnatých ložiscích vě-trem navátého písku, které byly vším, co zbylo z metropole Metamorů, před dávnými věky opuštěné.

„Nu,“ ozval se Tunigorn, „možná jsi měl pravdu, Výsosti. Ačko-li, kouzlo či ne, mně se to víc líbilo takové, jaké to bylo předtím. Bylo to pěkné jezero, zatímco tohle jsou jen ošklivé kameny.“

„Ať je to tak či tak, rozhodně tu není nic, na čem by oko spoči-nulo se zalíbením,“ podotkl vévoda Nascimont z Ebersinulu. Vyko-nal dlouhou cestu ze svého velkého panství na vzdálené straně Labyrintu, jen aby se mohl zúčastnit této výpravy. „Je to smutné místo a vždycky bylo. Kdybych já byl Pontifex a měl tvoji moc, Výsosti, postavil bych na řece Glayge přehradu a nasměroval bych sem příval vod, který by toto proklaté město i s celou jeho strašlivou historií navždy pohřbil dvě míle hluboko.“

Nějaká část Valentinova mozku byla takřka schopná vidět pro-spěšnost takové myšlenky. Bylo poměrně snadné uvěřit, že zde stále prodlévají temná kouzla pradávných věků, že to je území, kde zlo-věštná magie dál uplatňuje vládu nad věcmi a lidmi.

Valentin však těžko mohl Nascimontovu poznámku brát vážně. „Potopit tohle posvátné město Metamorfů? Ano! Všechny možnými prostředky, pusťme se do toho,“ prohodil žertovně. „Velmi dobrá diplomacie, Nascimonte. Jak skvělý způsob prohlubování harmonického soužití mezi rasami!“

Nascimont, štíhlý, v boji zocelený muž ve věku osmdesáti let, s živými safírovými očima, které žhnuly jako ohnivé drahokamy pod širokým zbrzděným čelem, s potěšením opáčil: „Tvoje slova potvrzují to, co již víme, Výsosti: že je pro svět jen dobře, že jsi Pontifi-kem ty, ne já. Já postrádám tvoji laskavou a milosrdnou povahu – především, a to musím zdůraznit – pokud jde o ty špinavé Metamor-fy. Víím, že ty je máš rád a pozvedl jsi je z jejich poníženého postavení. Ale pro mne, Valentine, jsou jen obtížným hmyzem a ničím než hmyzem. Ještě bych dodal, že nebezpečným hmyzem.“

„Dost řečí,“ usekl Valentin rozhodně. Stále se usmíval, ale zároveň dával najevo určitou podrážděnost. „Už dlouho je po rebelii. Je nejvyšší čas, abychom svoji starou zášť a nenávisť navždy odložili.“

Nascimontovou jedinou odpovědí bylo pokrčení rameny.

Valentin se odvrátil a znovu se zahleděl k ruinám. Dole je oče-kávala mnohem větší tajemství než záhadná fata morgana. Nedávno v tomto městě mrtvých kamenů došlo k události stejně ponuré a strašlivé, jako bylo cokoli z velalisierské žalostné minulosti: ničemu méně hroznému než vraždě.

Násilná vražda z rukou druhého nebyla na Majipooru obvyklou věcí. Právě proto Valentin a jeho přátelé toho dne přijeli do prastaré-ho Velalisieru: aby tuto vraždu objasnili.

„Pojďme,“ pobídl je. „Pokračujme v cestě.“

Popohnal oře a ostatní ho následovali po kamenité cestě do strašidelného města.

Když se na ně díval zblízka, ruiny vypadaly mnohem méně bez-útešně než během obou Valentinových předchozích návštěv. Deště této zimy musely být prudší než obvykle, protože všude mezi tma-vou, špinavou hlušinou popelavých dun a převrácených kvádrů sta-rých budov zářily barvami divoké květiny. Tečkovaly šedivou ponu-rost udivujícími malíčkými explozemi žlti, červeně, modři a běli; v empatickém efektu působily téměř muzikálně. Nad květy poletovala hejna křehkých pestrokřídlých kebeleků, kteří sáli jejich šťávu, a v hustých rojích se tam vznášelo množství droboučkových, mušky při-pomínajících feruš; vytvářely široké mlhavé záplaty ve vzduchu, který se leskl jako stříbrný prach.

Ale dělo se tam toho mnohem víc než jen rozvíjení květů a tanec hmyzu.

Když Valentin sestupoval do Velalisierské planiny, představi-vost se mu najednou začala plnit podivnostmi, fantaziemi, zázraky a divy. Měl pocit, že těsně za hranicemi jeho zorného pole začíná ne-vysvětlitelné působení čar a kouzel. Od rozbitých dlažebních kamenů se vznášeli přízraky a nehmotní návštěvníci, sváděv kolem něho kroužili a s horečnou energií poskakovali sem a tam nad porézní vá-penitou půdou. Slabý, sotva viditelný třpyt jemně zelenkavé barvy, který nebyl z dálky patrný, se zvedal nade vším a zabarvoval vzduch: patrně efekt horkého poledního světla zalévajícího svítivé minerály v kamenech, jak Valentin předpokládal. V každém případě to byl podi-vuhodný výjev, ať bylo příčinou cokoli.

Tyto neočekávané doteky krásna pozvedly Pontifikovu náladu, která byla netypicky pochmurná od chvíle, co k němu předchozí tý-den dorazila zvěst o násilné a nevysvětlitelné smrti slavného meta-morfského archeologa Huukaminaana mezi těmito ruinami. Valentin si dělal velké naděje, že archeologické vykopávky, které jsou zde prováděny, odkryjí a zrestaurojí staré hlavní město Metamorf; tato vražda vše poskvnila.

V zorném poli se jim nyní objevily stany archeologů, vznešené, sešité z pestrých širokých pruhů zelené, kaštanové hnědé a šarlatové tkaniny. Nadouvaly se ve větru na vrcholu písčité plošiny v dálce. Uviděl, že někteří archeologové k němu již sjíždějí na svých tlustých zvířatech po širokých, kameny dlážděných ulicích: byla to zhruba polovina z celkového počtu. Hlavní archeoložka Magadone Sambisa jela v čele skupiny.

„Výsosti,“ sesedla a učinila složité znamení úcty, které se vždy dělávalo před Pontifikem, „vítejte do Velalisieru.“

Valentin ji stěží poznával. Uplynul pouze rok od doby, co před něj Magadone Sambisa předstoupila v jeho komnatách v Labyrintu. Vzpomínal si na dynamickou, sebejistou ženu s jasnými očima, stat-nou a urostlou, s kulatým obličejem, kypící životem a energií a s lesklými kaskádami vlnitých rudých vlasů, jež jí splývaly po zádech. Nyní mu připadala podivně seschlá a přepadlá únavou. Ramena měla svěšená, oči mdlé a vpadlé, obličej zažloutlý, plný čerstvých vrásek a zdaleka ne oblý. Masa hustých vlasů ztratila lesk i objem. Dal volný průchod svému ohromení, sice jen na kratičký okamžik, ale na dost dlouho, aby si toho stačila všimnout. Okamžitě se napřímila, jako by se snažila předvést něco ze svého dřívějšího zápalu a energie.

Valentin měl v úmyslu představit ji vévodovi Nascimontovi, princí Mirigantovi a zbytku družiny, která ho doprovázela. Než to však stačil udělat, Tunigorn důležitě předjel, aby se toho úkolu zhos-til.

Byly kdysi časy, kdy obyvatelé Majipooru nemohli s Pontifikem rozmlouvat přímo. Tehdy od nich bylo vyžadováno, aby veškerou konverzaci vedli skrze dvorního úředníka známého jako Nejvyšší mluvčí. Valentin tento zvyk rychle zrušil, stejně jako mnoho dalších požadavků zkostratělé imperiální etikety. Avšak Tunigorn, povahou značně konzervativní, nikdy nebyl těmito změnami potěšen. Dělal všechno, co bylo v jeho silách, aby zachoval tradiční auru posvátnos-ti, ve které se Pontifikové kdysi vyhřívali. Valentin to považoval za zábavné a jenom výjimečně za otravné. V uvítací skupině byl jeden z metamorfských archeologů, který pracoval na vykopávkách; kromě něho Magadone Sambisa přivedla pět lidských archeologů a jednoho Ghayroga. Valentinovi připadalo zvláštní, že Metamorfy nechala mimo. Tunigorn mu formálně opa-koval jména archeologů, přičemž téměř každé jméno během tohoto procesu zkomolil.

Pak – a teprve pak – ustoupil a dovolil Pontifikovi hovořit s hlavní archeoložkou přímo.

„Nejdříve k vykopávkám,“ začal Valentin. „Pověz mi, jak po-kračují práce?“

„Docela dobře, Vaše Veličenstvo. Ve skutečnosti všechno šlo výborně, dokud – dokud –“ Udělala zoufalé gesto: žal, šok, nepocho-pení, bezmoc, to všechno bylo obsaženo v jednom výmluvném po-hybu hlavy a rukou.

Ta vražda pro ni musela být stejným šokem jako smrt v rodině, pro ni i pro všechny ostatní přítomné. Náhlá a děsivá ztráta.

„Dokud, ano. Rozumím.“

Valentin se jí vyptával stručně, ale chytře. Nejdříve se zeptal, zda došlo k nějakému novému důležitému vývoji ve vyšetřování. Byla odhalena nějaká vodítka? Svaluje někdo na někoho odpověd-nost za tuto smrt? Existují vůbec nějakí podezřelí? Nebylo skupině archeologů vyhrožováno dalšími útoky?

Nedozvěděl se vůbec nic. Huukaminaanova vražda byla zcela výjimečnou událostí, náhlým, otřesným a nevyzpytatelným naruše-ním poklidného chodu prací na místě vykopávek. Magadone Sambisa mu pověděla, že tělo zavražděného Metamorfa bylo předáno jeho vlastním lidem, aby je pohřbili, a když to říkala, celou horní polovi-nou těla jí proběhlo prudké zachvění, které se marně snažila ovlád-nout. Ujišť-ovala ho, že archeologové i kopáči se nyní ze všech sil snaží zbytečně se neznepokojovat vraždou a pokračovat v práci.

Celá záležitost jí očividně byla velmi nepříjemná. Tak rychle, jak jen mohla, snažila se převést hovor jinam. „Určitě jste po cestě unavený, Vaše Veličenstvo. Mohu vás doprovodit do vašeho příbyt-ku?“

Byly vztyčeny tři nové stany, ve kterých se měl ubytovat Ponti-fex a doprovod. Aby se k nim dostali, museli projet samotnou zónou vykopávek. Valentina potěšilo, když viděl, jakého pokroku bylo do-saženo v ničení džungle škodlivého odolného plevelu s provazcovi-tými stonky a změti dřevnatých popínavých rostlin, které po celá staletí trpělivě pracovaly na pomalém odsouvání bloků kamene.

Cestou ke stanům Magadone Sambisa chrlila vyčerpávající proud informací o nejnápadnějších rysech města, jako by Valentin byl turistou a ona průvodkyní. Tamhle, masivní a s rozpraskanými stěnami, je oválná mísa arény. A tam zase velkolepý ceremoniální bulvár, dlážděný hladkými nazelenalými kameny.

Na těchto kamenech se dokonce i po uplynutí dvaceti tisíc let zřetelně rýsovaly hieroglyfy Metamorfů, tajuplné dekorativní symbo-ly, vytesané hluboko do kamene. Dokonce ani Metamorfové samotní je dnes nebyli schopni rozluštit.

Z úst se jí takřka bez odmlk pro nadechnutí valil proud archeo-logických a mytologických detailů, poznamenaný určitou zuřivou, ba takřka zoufalou snahou, která vypovídala o rozpacích, které musela pociť-ovat v přítomnosti Pontifika Majipooru. Valentin byl na podob-né věci zvyklý. Nebyl však ve Velalisieru poprvé a s většinou toho, co mu povídala, byl již obeznámen. A Magadone Sambisa vypadala tak unaveně a vyčerpaně, že mu dělalo starosti, když ji viděl, jak plýtvá energií na takový zbytečný a zevrubný výklad.

Jenomže ona jako by nebyla schopná přestat. Nyní projížděli ko-lem velké a velmi zchátralé stavby z šedivého kamene, která jako by se každou chvíli měla zřítit na kohokoli, kdo se ocitne v blízkosti. „Tato stavba se jmenuje Palác Posledního krále,“ řekla. „Možná je to chybný název, ale Piurivarové tomu tak říkají a my jsme se z nedo-statku přesných informací uchýlili ke stejnému označení.“

Valentin si všiml, jak pečlivě vyslovila jméno, kterým Metamor-fové označovali sami sebe. Piurivarové, ano. Lidé s univerzitním vzděláním měli tendenci být v tomto ohledu velmi formální a vždy, když hovořili o domorodých obyvatelích Majipooru, používali toto jméno. Nikdy o nich nemluvili jako o Metamorfech nebo Kožoměn-cích, jak to bylo obvyklé u obyčejných lidí. Měl by se pokusit zapa-matovat si to.

Když přijeli k ruinám královského paláce, nabídla mu výklad legendy o mytickém Posledním králi piurivarského starověku, o tom, který měl na svědomí onen strašlivý a ukrutný čin Znesvěcení, jenž Metamorfy přiměl k pradávnému opuštění jejich města. Byl to při-běh, který byl všem známý. Kdo by neznal to strašlivé vyprávění?

Přesto zdvořile naslouchali, když jim vypravovala, jak před mnoha tisíci lety, dlouho předtím, než na Majipoor přišli první lidští kolonisté, Metamorfové Velalisieru v jakémsi záchvěvu slepého ší-lenství vytáhli z oceánu dva živé mořské draky: inteligentní bytosti ohromné velikosti a výjimečných mentálních schopností, které Me-tamorfové sami považovali za bohy. Svázané je přivezli na tyto plo-šiny, rozřezali je na kusy dlouhými noži a jejich maso spálili na hra-nici před Sedmou pyramidou v šíleném obětování nějakým větším bohům, ve které král a jeho poddaní začali věřit. Když se obyčejní lidé z přilehlých provincií dozvěděli o těchto orgiích a strašlivém masakru, přirítili se, jak pravila legenda, do Ve-lalisieru a strhli chrám, kde došlo k obětování. Zabili Posledního krále, rozbořili jeho palác, vyhnali zkažené obyvatele z města do divočiny, rozbili jim akvadukt a postavili přehradu na řekách, které město zásobovaly vodou, takže Velalisier měl být od té doby pustým a prokletým místem, na věčnost přenechaným ještěrkám, pavoukům a jakkabolům.

Když Magadone Sambisa skončila s vyprávěním, Valentin a je-ho společníci v tichosti pokračovali dál. Nyní se před nimi objevilo šest ostře kuželovitých pyramid, které byly nejznámějšími velalisier-skými monumenty. Nejbližší se zvedala hned za nádvořím Paláce Posledního krále, dalších pět stálo blízko sebe v přímé linii, protaže-né na východ.

„Kdysi tu stála i sedmá,“ upřesnila Magadone Sambi-sa. „Ale Piurivarové sami ji zničili těsně předtím, než odsud navždy odešli. Nezbylo z ní nic než roztroušené trosky. Na počátku minulé-ho týdne jsme se chtěli pustit do práce na její rekonstrukci, jenomže to bylo předtím, než – než –“ Hlas jí zakolísal a žena se odvrátila.

„Ano,“ řekl Valentin tiše. „Samozřejmě.“

Cesta je nyní vedla mezi dvě obrovité plošiny postavené z gi-gantických desek modrého kamene, mezi novodobými Metamorfy známé jako Stoly bohů. Třebaže nyní dosedaly na nahromaděnou suť a trosky dvou stovek století, stále se zvedaly téměř deset stop vysoko nad okolní planinu a rozloha jejich plochých vrcholů byla dost velká, aby se na ně vešly stovky lidí najeďnou.

Magadone Sambisa se zastřeným hlasem zeptala: „Víte, co je tohle, Výsosti?“

Valentin přikývl. „Ano, obětní oltáře. Zde došlo k Znesvěcení.“

„Máte pravdu. Je to ovšem také místo, kde došlo k Huukamina-anově vraždě. Mohla bych vám to ukázat. Trvalo by to jen chvíli.“

Ukázala na schodiště; nalézalo se jen kousek od cesty a bylo po-stavené z velkých čtvercovitých bloků stejného modrého kamene jako oltáře samotné. Vycházelo se po něm na vrchol západní plošiny. Magadone Sambisa sesedla a spěšně zamířila nahoru. Zastavila se na nejvyšším schodě, aby natáhla ruku k Valentinovi, jako by si mysle-la, že Pontifex by mohl mít při výstupu problémy, třebaže tomu tak nebylo. Stále byl téměř stejně hbitý, jako býval v mladších letech. Ale ze zdvořilosti se k její ruce natáhl, právě když ji ostýchavě začala stahovat – možná si uvědomila, že by mohlo být nepřípustné, aby se obyčejný člověk dostal do kontaktu s tělem Pontifika. Valentin se k ní s úsměvem naklonil a vzal ji rázně za ruku, aby se s její pomocí vytáhl na poslední stupně.

Starý Nascimont vyběhl do schodů hned za ním, následovaný Valentinovým bratrancem a důvěrným poradcem, princem Mirigan-tem, který nesl na rameni malého vroomského čaroděje Autifona De-liambersa. Tunigorn zůstal dole. Toto místo dávné svatokrádeže a zcela nedávné vraždy ho očividně odpuzovalo.

Povrch oltáře, ohlazený časem a potečkováný jako od neštovic všude, kde vyrůstaly malé trsy houževnatého plevelu a škraloupky červeného a zeleného lišejníku, se před nimi prostíral do omračující rozlehlosti. Bylo obtížné představit si, jak dokonce i početní Meta-morfové, ti štíhlí tvorové zdánlivě bez kostí, mohli kdy vytahat tak vysoko tolik obrovitých kamenných bloků.

Magadone Sambisa ukázala na značku ze žluté stuhy ve tvaru šesticípé hvězdy, připevněnou ke kameni přibližně deset stop od nich. „Tam jsme ho našli,“ řekla. „Či alespoň část. A něco tady.“ O kus nalevo, přibližně o dvacet stop dál, byla další značka. „A tady.“ Třetí hvězda ze žluté stuhy.

„Oni ho rozsekali na kusy?“ vyděsil se Valentin.

„Přesně tak. Ještě jsou vidět krvavé skvrny.“ Na okamžik zavá-hala. Valentin si všiml, že se chvěje.

„Našli jsme tu všechno kromě hlavy. Tu jsme objevili kus od-sud, pod ruinami Sedmé pyramidy.“

„Ti se nezastaví před ničím,“ řekl Nascimont s odporem. „Jsou horší než zvířata. Měli jsme je všechny vyhubit.“

„Koho tím myslíš?“ zeptal se Valentin.

„Ty dobře víš, koho myslím, Výsosti. Víš to velmi dobře.“

„Takže ty se domníváš, že tento zločin je dílem Kožoměnců?“

„Och ne, Výsosti, to jistě ne!“ odpověděl Nascimont hlasem za-barveným odstínem pohrdání. „Proč bych si měl něco takového mys-leť? Nepochybuji o tom, že to udělal jeden z tvých archeologů. Dej-me tomu z profesionální žárlivosti, protože ten mrtvý Kožoměnc přišel na nějaký významný objev a některý z našich lidí si na to chtěl přivlastnit nárok. Tohle si myslíš, Valentine? Věříš, že nějaká lidská bytost by byla schopná takové odporné řezničiny?“

„Proto jsme tady, abychom to zjistili, můj příteli,“ pohlédl na něj Valentin přátelsky. „Myslím, že ještě zdaleka nejsme připraveni na to, abychom docházeli k nějakým závěrům.“

Magadone Sambisa na ně valila oči, jako by troufalost Nasci-monta, který se opovážil kritizovat samotného Pontifika, byla diva-dlem, jež nebyla schopná vstřebat. „Snad bychom nyní měli pokračovat k vašim stanům,“ navrhla nesměle.

Je to velmi divný pocit, říkal si Valentin, když jeli po troskách a sutích lemované cestě, která vedla k místu tábořiště, být znovu v této bezútěšné a hrůzu nahánějící oblasti starých ruin. Alespoň však nebyl v Labyrintu. Mohl-li hovořit sám za sebe, jakékoli místo na světě mu připadalo lepší než Labyrint v podzemí.

Toto byla jeho třetí návštěva Velalisieru. První se uskutečnila již dávno, ještě když byl Vládce, v tom podivném čase jeho krátkého svržení uchvatitelem Domininem Barjazidem. Zastavil se tady ten-krát s hrstkou věrných – Carabellou, Nascimontem, Sleetem, Er-manarem, Deliamberem a ostatními – cestou na sever do Hradní ho-ry, kde měl získat zpět svůj trůn od falešného Vládce ve Válce Na-vrácení.

Tehdy byl Valentin ještě mladým mužem. Ale nyní již mladí-kem nebyl. Celých devět let byl Pontifikem Majipooru, nejvyšším monarchou, když předchozích čtrnáct let panoval jako Vládce. Zlaté vlasy mu tu a tam prokvétaly stříbrnými vlákny a třebaže si stále udržoval atleticky stavěné tělo a pohyboval se s nenuceným půva-bem, začínal cítit první připomínky postupujících let.

Tenkrát, když byl ve Velalisieru poprvé, zapřísahal se, že dá plevel a šlahouny popínavých rostlin odstranit a že sem pošle archeo-logy, aby vykopali a zrestaurovali staré zborcené budovy. I tehdy už měl v úmyslu dovolit metamorfským vůdcům podílet se na tomto projektu, budou-li si to přát. Bylo to součástí jeho plánu zajistit kdysi opovrhovaným a pronásledovaným domorodým obyvatelům Majipo-oru významnější postavení v životě planety; věděl totiž, že všichni Metamorfové dosud pociťují stěží ovládané spravedlivé rozhořčení a nemohou již déle být zavírání do odlehlých rezervací, kde je jeho předchůdci nutili žít.

Valentin svoji přísahu dodržel. O celá léta později se do Velali-sieru vrátil, aby se přesvědčil, jakého pokroku archeologové dosáhli.

Jenomže Metamorfové, kteří s hořkostí a nelibostí nesli skuteč-nost, že lidský panovník vtrhl na jejich posvátné území, odešli z toho místa úplně, což ho velmi překvapilo.

Brzy nato se měl dozvědět, že třebaže Kožoměnci dychtí znovu Velalisier postavit, mají v úmyslu provést veškeré práce sami – až z Majipooru vyženou lidské osadníky a všechny další cizácké vetřelce a sami se ujmou vlády nad planetou.

Povstání Kožoměnců, tajně plá-nované po mnoho let, vypuklo jen pár let nato, co Valentin dosedl na trůn. První skupina archeologů, kterou poslal do Velalisieru, nestači-la udělat nic víc než údolí pouze předběžně vyčistit a zmapovat. Pak vypukla válka s Metamorfy a bylo třeba veškerou práci zastavit na neurčito.

Válka skončila vítězstvím Valentinových sil. Při navrhování mí-rové smlouvy se snažil zmírnit tolik z rozhořčení

Metamorfů, kolik jen byl schopen. Danipiur – to byl titul jejich královny – přivedl do vlády jako plnoprávnou vykonavatelku Moci Říše, čímž ji postavil na stejnou úroveň s Pontifikem a Vládce. Valentin sám se do té doby přesunul z Vládcova trůnu na Hradní hoře na Pontifikův trůn v Labyrintu. A nyní znovu oživil i myšlenku restaurování ruin Velali-sieru; ale zajistil, aby tentokrát šlo o plnou spolupráci s Metamorfy a aby metamorfstí archeologové na místě pracovali bok po boku s u-čenci ze starobylé univerzity v Arkilonu na severu, které tento úkol přidělil.

V uplynulém roce toho bylo vykonáno mnoho na cestě ke vzkršení ruin ze zapomnění, které se nad nimi tak dlouho vznášelo. Va-lentinovi však nebylo dopřáno radovat se z toho. Strašlivá smrt, která potkala nejvyššího metamorfského archeologa na vrcholu prastarého oltáře, znamenala, že tomuto místu stále vládnu hluboko skryté zlé síly. Harmonie, o které si myslel, že ji jeho panování přineslo světu, je možná mnohem povrchnější, než se bláhově domníval.

Než se Valentin ve stanu zabydlel, nad místem se snášel sou-mrak. Podle zvyku, který dokonce ani on nehodlal zrušit, v něm bude přebývat sám, protože jeho choť Carabella zůstala v Labyrintu. Sna-žila se ze všech sil, aby i jemu samotnému zabránila vydat se na tuto cestu. Tunigorn, Mirigant, Nascimont a Vroon se budou dělit o druhý stan; třetí byl obsazen gardou, která Pontifika do Velalisieru prováze-la.

Vyšel do houstnoucího šera. Nad hlavou mu začínala jiskřit hrstka prvních hvězd a blízko horizontu bylo vidět jasné zářící těleso Velkého měsíce. Vzduch byl suchý, štiplavý a působil podivně křeh-kým dojmem, jako by bylo možné roztrhat jej rukama na kusy jako suchý papír a rozdrobit mezi prsty na prášek. Byl v něm podivný klid, přízračné ztišení. Ale konečně byl venku, zde, díval se na opravdové hvězdy, a vzduch, který dýchal, byl, třebaže suchý, skutečným vzduchem, ne umělou látkou pontifikálního města. Valentin pocí-oval nesmírný vděk.

Správně by vůbec neměl být venku a už vůbec ne v širém světě.

Byl Pontifikem a jeho místo bylo v Labyrintu, ukrytém na taj-ném imperiálním místě hluboko pod zemí, pod všemi těmi spleťtými úrovněmi podzemních sídlišť, kde byl chráněn před pohledy obyčej-ných smrtelníků. Aktivně vládnoucí postavou, viditelným představi-telem královského majestátu na Majipooru, byl Vládce, mladší král, který žil v mocném hradu o čtyřech tisících pokojích na nebesa pro-trhávajícím vrcholu – Hradní hoře. Valentin však nesnášel vlhký a zatuchlý Labyrint, kde mu jeho vznešená funkce ukládala za povin-nost přebývat. Snažil se využít každé příležitosti, která mu poskyto-vala záminku, aby z něj mohl uniknout.

K této příležitosti ve skutečnosti přišel jako slepý k houslím. Huukaminaanova vražda byla vážnou záležitostí, vyžadující prošet-ření na té nejvyšší úrovni; a Vládce Hissun byl právě na mnohamě-siční cestě; putoval po vzdáleném kontinentu Zimroel. A tak sem místo Vládce přijel Pontifex.

„Líbí se ti pohled na otevřenou oblohu, že ano?“ zeptal se vévo-da Nascimont, který se vynořil ze stanu za cestou a přešel k Valenti-novi. Pod drsností skřipavého hlasu zazněla něha. „Och, já to chápu, starý příteli. Skutečně to chápu.“

„Na tom místě, kde musím žít, vidám hvězdy tak zřídka, Nasci-monte.“

Vévoda se uchechtl. „Musím žít! Nejmocnější muž na světě, a přesto je vězněm! Jak ironické! Jak smutné!“

„Od okamžiku, kdy jsem se stal Vládce, jsem věděl, že nako-nec budu muset žít v Labyrintu,“ povzdechl si Valentin.

„Snažím se s tím smířit. Ale nikdy jsem neměl v úmyslu stát se v první řadě Vlád-cem, jak dobře víš. Kdyby žil Vori-ax–“

„Ach, ano, Vori-ax–“ Valentinův bratr, starší syn nejvyššího rádce Damiananea: ten, který byl od dětství vychováván, aby jed-nou usedl na trůn Majipooru. Nascimont se na Valentina pozorně zadíval. „Byl to Metamorf, že ano, kdo ho tehdy v tom lese zabil? Bylo to již dokázáno?“

Valentin s nepřijemným mrazením odpověděl: „Co na tom teď záleží, kdo ho zabil? Je mrtvý. A trůn připadl mně, protože jsem byl druhým synem našeho otce. Získal jsem korunu, o které jsem nikdy nesnil. Každý věděl, že Vori-ax byl předurčen k tomu, aby panoval.“

„Jenomže taky měl temnější osud. Ubohý Vori-ax!“

Ubohý Vori-ax, ano. Zničehonic ho zasáhl šíp, když osm let po zvolení Vládce lovil v lese zvěř, šíp vystřelený z luku nějakého úkladného metamorfského vraha, schovaného mezi stromy. Přijetím koruny mrtvého bratra Valentin sám sebe nevyhnutelně odsoudil k sestupu do Labyrintu, až jednoho dne starý Pontifex zemře a bude řada na Vládci, aby přejal tento významnější titul a smířil se s živo-tem v bezútesné podzemní rezidenci, jenž tento titul provázel.

„Jak jsi řekl, byl to osud,“ opakoval Valentin, „a já jsem nyní Pontifikem. Nu, nechme to být, Nascimonte. To ale neznamená, že se po celou dobu budu schovávat ve tmě. Prostě nemohu.“

„A proč bys taky měl? Pontifex si může dělat, co se mu zlíbí.“

„Ano, jistě. Ovšem pouze v rámci zákona a zvyklostí.“

„Ty vytváříš zákon a zvyklosti tak, aby se to hodilo tobě, Valen-tine. Vždycky jsi to tak dělal.“

Valentin chápal, co tím chce Nascimont říci. Nikdy nebyl typic-kým panovníkem. Po většinu času během doby, kdy byl násilím zba-ven trůnu, cestoval po světě a vydělával si na skromné živobytí jako obyčejný žonglér, zbaven vědomí o své skutečné hodnotě ztrátou paměti, kterou mu přivodila uchvatitelská klika. Ta léta ho neodvola-telečně proměnila; po opětovném uvedení do královských výšin Hradní hory se choval jako dosud žádný Vládce před ním – otevřeně se scházel s prostými obyvateli, šířil radostné evangelium míru a lásky – a to dokonce i v době, kdy se Kožoměnci chystali spustit svoji dlouho připravovanou válečnou kampaň proti dobyvatelům, kteří uchvátili jejich svět.

A pak, když válečné dění učinilo Valentinův nástup na trůn Pon-tifika nevyhnutelným, stál stranou tak dlouho, jak jen mohl, než pře-nechal horní svět svému chráněnci Hissunovi, novému Vládci, a sám sestoupil do podzemního města, které bylo tak cizí jeho slunečné povaze.

Během devíti let vlády si nalézal každíčkou možnou výmluvu, aby mohl vyjít na povrch. Žádný Pontifex, co kdo pamatoval, nevy-cházel z Labyrintu častěji než přibližně jednou za deset let a to jenom proto, aby provedl vznešené rituály ve Vládcově hradě; avšak Valen-tin vycházel na povrch tak často, jak jen mohl, jezdil sem a tam po světě, jako by stále byl povinen konat formální velkolepé cesty po zemi, jak to příslušelo Vládci. Hissun s ním měl pokaždé nesmírnou trpělivost, třebaže Valentin nepochyboval o tom, jak mladého Vládce tvrzení staršího panovníka, že musí tak

často chodit na veřejnost, rozčiluje.

„Já měním to, co si myslím, že je třeba měnit,“ řekl Valentin. „Ovšem jsem Hissunovi povinován být z očí tak často, jak je to jen možné.“

„Nu, v každém případě jsi dnes venku!“

„Zdá se, že jsem. Ovšem musím přiznat, že při této příležitosti bych šanci dostat se ven z Labyrintu rád oželel. Ale když je Hissun v Zimroelu –!“

„Ano. Očividně jsi neměl na vybranou. Musíš tohle vyšetřování vést sám.“ Oba zmlkli. „Ošklivá záležitost, tahle vražda,“ podotkl Nascimont po chvíli ticha. „Fuj! Kusy toho bastarda tak nestvůrně poházené po celém oltáři!“

„Já bych řekl, že to byly také kusy vládní metamorfské politi-ky,“ podotkl Pontifex se smutným úsměvem.

„Ty myslíš, že je v tom něco politického, Valentine?“

„Kdo ví? Ale obávám se nejhoršího.“

„Ty, věčný optimista!“

„Raději bys mne měl výstižněji nazývat realistou, Nascimonte. Realistou.“

Starý vévoda se zasmál. „Jak si přeješ, Výsosti.“ Následovala další odmlka, delší než ta předešlá. Pak Nascimont, nyní mnohem tišším hlasem, řekl: „Valentine, chtěl bych tě požádat o odpuštění ohledně mého odpoledního výstupu. Mluvil jsem s tebou příliš stro-ze, když jsem hovořil o Kožoměncích jako o obtížné havěti, kterou je třeba vyhubit. Ty víš, že ve skutečnosti takto nesmýšlím. Jsem už prostě starý. Někdy mluvím tak drze, že tím vyvádím z míry sám sebe.“

Valentin přikývl, ale jinak neodpověděl.

„– a taky jsem ti tak dogmaticky tvrdil, že tu vraždu určitě spá-chal některý z jeho druhů Kožoměnců. Jak jsi říkal, nepřísluší nám přijímat unáhlené závěry. Dokonce jsme ještě nezačali shromažďovat důkazy. V tomto bodě zatím nemáme žádné důvody předpokládat, že –“

„Naopak. Máme všechny důvody předpokládat, Nascimonte.“

Vévoda v údivu hleděl na Valentina. „Výsosti!“

„Nehrajme spolu žádné hry, starý příteli. V tuto chvíli zde není nikdo než ty a já. V soukromí si můžeme svobodně říkat ne-přikrášené pravdy, ne snad? A ty jsi to dnes odpoledne vystihl. Já namítal, že nesmíme činit unáhlené závěry, to ano, ale někdy jsou závěry tak zřejmé, že na nás samy vyskočí. Neexistuje jediný racio-nální důvod, proč by měl některý z lidských archeologů – nebo ně-ktelý z Ghaygorů, když už o tom mluvíme – zavraždit jednoho ze svých kolegů. Taky nevidím důvod, proč by to měl dělat někdo jiný. Vražda je zde velmi vzácným zločinem, Nascimonte. Jen obtížně můžeme dokonce jen začít chápat motivace někoho, kdo by byl schopen provést takový zločin. Jenomže ho někdo provedl.“

„Ano.“

„Nu, a motivace které rasy jsou pro nás nejobtížněji pochopitel-né, co? Podle mého mínění vrahem téměř s jistotou musel být Ko-žoměnc – buď člen archeologického týmu nebo někdo, kdo přišel zvenčí s konkrétním záměrem zavraždit.“

„Dalo by se to předpokládat. Ale jaký možný důvod by měl Ko-žoměnc k zavraždění někoho z vlastního druhu?“

„To si neumím představit. Proto jsme sem přijeli, abychom ce-lou záležitost prošetřili. Mám ale nepříjemný pocit, že odpověď, kte-rou najdeme, se mně líbit nebude.“

Později, při večeři v otevřené jídelně archeologů, pod jasnou černou oblohou nyní zářící spirálovitými proudy třípytivých hvězd, jež vrhaly chladné oslepujivé světlo na tajuplné pahrbky a mohyly o-kočních ruin, se Valentin seznámil s celým vědeckým týmem, jež vedla Magadone Sambisa. Celkem jich i s ní bylo sedmáct: šest dalších lidí, dva Ghayrogové, osm Metamorů. Působili dojmem, že všichni do jednoho jsou to mírumilovní, pracovití tvorové. Ani v nejzvrácenější fantazii si Valentin nedokázal představit žádného z nich, jak vraždí a posléze rozsekává na kusy svého váženého kolegu Huukaminaana.

„Tohle jsou jediné osoby, které mají přístup do archeologické zóny?“ zeptal se Magadone Sambisy.

„Kromě nich jsou zde ještě denní dělníci.“

„Ach tak. A ti jsou teď kde?“

„Mají vlastní vesnici za poslední pyramidou. Odcházejí tam při západu slunce a nevracejí se až do začátku prací následujícího dne.“

„Chápu. Kolik jich tady je celkem? Hodně?“

Magadone Sambisa pohlédla přes stůl na bledého Metamora s dlouhým obličejem a silně zešikmenýma očima. Byl to dozorce nad vykopávkami, jménem Kaastisiik, zodpovědný za každodenní roz-míst'ování kopáčů. „Co bys na to řekl? Kolem stovky?“

„Jedno sto dvanáct,“ odpověděl Kaastisiik a stiskl malou šterbi-nu úst způsobem, který vyjadřoval velký respekt vůči jeho vlastní přesnosti.

„Většinou Piurivarové?“ zajímal se Valentin.

„Výlučně Piurivarové,“ odpověděla Magadone Sambisa. „Mys-leli jsme si, že bude nejlépe zaměstnat jenom domorodé dělníky, když vezmeme v úvahu, že město nejenom vykopáváme, ale také do určité míry rekonstruuujeme. Zdá se, že proti přítomnosti nepiurivar-ských archeologů žádné námítky nemají, ale mít zde lidi, kteří by se účastnili aktuálních rekonstrukčních prací, by pro ně pravděpodobně bylo velmi urážlivé.“

„Všechno jsou to místní, ano?“

„V bezprostřední blízkosti vykopávek žádná piurivarská sídliště nejsou, Výsosti. Ani v okolním kraji mnoho Piurivarů nežije. Museli jsme je sem přivést ze značných dálek. Mnoho jich ve skutečnosti je ze samotného Piurifaynu.“

Při těchto slovech Valentin zvedl obočí. Z Piurifaynu?

Piurifayne byl provincií dalekého Zimroelu a nacházel se v té-měř nepředstavitelné vzdálenosti na druhé straně

Vnitřního moře. Před osmi tisíci lety velký dobyvatel Stiamot, který jednou provždy ukončil naděje Piurivarů, že zůstanou ve svém vlastním světě nezávislí, vyhnal ty Metamorfy, kteří přežili jeho válku proti nim, do vlhkých džunglí Piurifaynu a tam je zavřel do rezervace. Třebaže staré zákony rasové segregace byly již dávno zrušeny a Metamorfové měli dovoleno usazovat se, kdekoli se jim líbilo, většina z nich stále žila raději v Piurifaynu než někde jinde; a bylo to právě na subtropických mytinách Piurifaynu, kde odbojný Faraataa založil podzemní hnutí, ze kterého jako řeka vroucí lávy vytrysklo nenávislné povstání proti mírumilovnému Majipooru.

„Přirozeně jsi je všechny vyslechla, že ano?“ zeptal se Tunigorn. „Ověřila jsi jejich příchody a odchody v době vraždy?“

Magadone Sambisa působila zaraženým dojmem. „Chcete říci, že jsem s nimi měla jednat, jako by byli podezřelí z vraždy?“

„Oni jsou podezřelí z vraždy,“ opáčil Tunigorn.

„Jsou to obyčejní kopáči a nosiči břemen, nic víc, principi Tunigorne. Pokud vím, žádní vrahové mezi nimi nejsou. Oni si doktora Huukaminaana nesmírně vážili. Považovali ho za strážce jejich od-kazu – za téměř posvátnou osobu. Je nepředstavitelné, že by kterýkoli z nich mohl provést takový strašlivý a odporný zločin. Nepředstavitelné!“

„Na tomto samém místě před zhruba dvaceti tisíci lety,“ vévoda Nascimont měl oči upřené vzhůru, jako by hovořil ke vzduchu, „nařídil král Kožoměnců, jak jsi nám sama dnes připomněla, aby byli dva obrovití mořští draci zaživa rozsekáni na kusy na vrcholu těch velkých kamenných plošin. Z tvých slov jsem dnes odpoledne po-chopil, že Kožoměnci té doby museli k mořským drakům vzhlížet dokonce s ještě větší úctou, než jakou měli tvoji dělníci, jak alespoň tvrdíš, k doktoru Huukaminaanovi. Říkali jim ‘vodní králové’, není-liž pravda, dávali jim jména, považovali je za svoje svaté starší bratry a modlili se k nim. Dokonce i přesto zde ve Velalisieru došlo k tomu krvavému obětování, k aktu, o kterém Kožoměnci až do dnešního dne hovoří jako o Znesvěcení. Není tomu tak? Dovol mi v tom připadě podotknout, že pokud tehdy král Kožoměnců mohl provést něco takového, není nijak nepředstavitelné, že jeden z tvých najatých me-tamorfských dělníků by si mohl najít důvody k tomu, aby minulý týden spáchal na témže oltáři stejné zvrstvení na nebohém doktoru Huukaminaanovi.“

Magadone Sambisa vypadala tak ohromeně, jako by jí Nascimont vytáhl do obličej políček. Na okamžik nebyla schopna odpovědi. Pak ochraptěle řekla: „Jak můžete zneužívat starý mýtus, fantas-tickou legendu, abyste mohl vrhat byt i jen stín podezření na skupinu neškodných, nevinných –“

„Och, takže on je to mýtus a legenda, když chceš bránit ty svoje neškodné a nevinné kopáče a nosiče, a absolutní historická pravda, když chceš, abychom se chvěli bázní nad důležitostí těch hromad starého rozbitého kamení?“

„Prosim,“ ozval se Valentin, pohlížeje na Nascimonta. „Pro-sím.“ Magadone Sambisy se zeptal: „V které denní době k té vraždě došlo?“

„Pozdě v noci. Muselo to být někdy po půlnoci.“

„Já byl poslední, kdo doktora Huukaminaana viděl,“ ozval se je-den z metamorfských archeologů, křehce vyhlížející Piurivar, jehož pokožka měla elegantní smaragdový odstín. Jmenoval se Vo-Siimifon; Magadone Sambisa jim ho představila jako odborníka na staré piurivarské písmo. „Bylo již pozdě a my seděli v našem stanu a diskutovali nad jedním nápisem, který byl nalezen předchozího dne. Písmo bylo extrémně drobné; doktor Huukaminaan si stěžoval na bolest hlavy a nakonec řekl, že se jde projít. Já jsem šel spát. – A doktor Huukaminaan se už nevrátil.“

„Odsud k posvátným plošinám je to dlouhá cesta,“ poznamenal Mirigant. „Dost dlouhá cesta. Řekl bych, že než by tam došel pěšky, trvalo by mu to přinejmenším půl hodiny. Možná víc při jeho věku. Jak jsem pochopil, byl již poměrně stár.“

„Jenomže pokud se náhodou stalo, že se s někým setkal hned před táborem,“ navrhl Tunigorn, „a ten ho donutil jít s ním celou cestu až k plošinám –“

„Stojí zde u tábora v noci stráž?“ zeptal se Valentin.

„Ne. Zdálo se nám to zbytečné.“

„A místo vykopávek samotné? Není oploceno ani jinak chráně-no?“

„Ne.“

„V tom případě mohl kdokoli z vesnice denních dělníků ihned po setmění odejít,“ uvažoval Valentin, „a počkat tady na cestě, až doktor Huukaminaan vyjde ven.“ Pohlédl na Vo-Siimifona. „Měl doktor Huukaminaan ve zvyku chodit před spaním na procházku?“

„Ne, pokud si vzpomínám.“

„A kdyby se rozhodl jít z nějakého důvodu pozdě večer ven, by-lo by pravděpodobné, že by se vydal na tak dlouhou procházku?“

„Na svůj věk to byl docela zdatný muž,“ odpověděl Piurivar. „Ale dokonce i tak by to byla na procházku před spaním poněkud neobvyklá vzdálenost.“

„Ano. Také mám takový dojem.“ Valentin se otočil k Magadone Sambise. „Obávám se, že bude nezbytné vyslechnout tvoje dělníky. A také každého z členů vaší archeologické expedice. Snad chápeš, že v této záležitosti nemůžeme nikoho z vás vyloučit.“

V očích se jí zablesklo. „To znamená, že já jsem také podezřelá, Vaše Veličenstvo?“

„V tomto okamžiku,“ uzavřel Valentin, „není podezřelý nikdo a všichni. Pokud ovšem nechceš, abych uvěřil, že doktor Huukaminaan spáchal sebevraždu tím způsobem, že sám sebe rozsekal na kusy a rozhodil části vlastního těla po oltáři.“

Noc byla chladná, ale slunce ráno vyskočilo na oblohu s neuvěřitelnou rychlostí. Téměř vzápětí, třebaže bylo ještě časně zrána, začal vzduch pulzovat pouštním žářem. Bylo nezbytné začít na vyko-pávkách pracovat co nejdříve, protože intenzivní odpolední žár by práci velmi ztěžoval.

Valentin byl připravený, když za ním Sambisa přišla brzy po rozbřesku. Na její žádost ho budou provázet jenom někteří členové gardy, žádný z jeho pánů. Když se to dozvěděl Tunigorn, měl spous-tu řeči, stejně jako Mirigant. Ona ale trvala na tom – a nehodlala v této záležitosti ustoupit – že bude raději, když s ní půjde Pontifex samotný a teprve poté, až uvidí, co mu chce ukázat, může se rozhodnout, zda se o získané informace podělí s ostatními.

Odvedla ho k Sedmé pyramidě. Nebo spíš k tomu, co z ní zbylo, protože na místě nestálo víc než zbytek základny, čtvercovité struk-tury o hraně zhruba dvacet stop a pět či šest stop vysoké, postavené ze stejného načervenalého čediče, ze kterého byla velká aréna a ně-které z dalších veřejných budov. Na východ od tohoto pahýlu ležely do dále roztroušené fragmenty horní části pyramidy, menší nestejno-měrné bloky téhož načervenalého kamene. Jako by nějaký rozhněva-ný obr pohrdavě vyt'al západní straně pyramidy zuřivý políček hřbe-tem své těžkopádné dlaně a rozmetal ji na tisíc kousků. Na opačné straně pahýlu základny, počítáno od trosek, rozlišil Valentin špičatý vrchol stále nedotčené Šesté pyramidy, zhruba pět set stop vzdálené. Zvedala se nad porostem malých pokrivených stromků a za ní viděl dalších pět. Táhl se jedna za druhou dál a dál až k okraji areálu krá-lovského paláce.

„Podle piurivarských tradic,“ vysvětlovala Magadone Sambisa, „lidé Velalisieru pořádali každých tisíc let velkou slavnost a pokaždé postavili pyramidu, aby ji připomínala. Doposud jsme byli schopni potvrdit prozkoumáním a zjištěním stáří těch šesti nepoškozených, že to je pravda. Tato, jak víme, byla poslední. Pokud můžeme věřit le-gendě –“ významně na Valentina pohlédla, „– byla postavena na pa-mátku právě té slavnosti, během které došlo k znesvěcení. A dokon-čena byla v té době, než bylo město napadeno a zničeno těmi, kdo sem přišli, aby obyvatelé potrestali za jejich čin.“

Pokynula mu a odvedla ho kolem základny na sever od rozbité pyramidy. Kráčeli takto přibližně padesát stop. Pak se zastavila. Do země vedl otvor s pečlivě začištěnými okraji. Valentin viděl zející čtyřúhelník, právě dost velký, aby se do něj vešel člověk, a začátek podzemní chodby, která směřovala zpět k základně pyramidy.

K velkému balvanu nalevo od otvoru byla připevněna hvězdico-vitě tvarovaná značka.

„Na tomto místě jste našli hlavu, že ano?“ zeptal se.

„Tady ne. Dole.“ Ukázala do otvoru. „Budete mne následovat, Vaše Veličenstvo?“

S Valentinem šlo k pyramidě šest příslušníků gardy: obrovitá žena válečnice Lisamon Hultin, jeho osobní strážkyně, která ho pro-vázela na cestách od těch dob, kdy ještě byl žonglérem; dva ohromní chlupatí Skandarové; pár pontifikálních vojáků, které podědil z osa-zenstva svého předchůdce, a dokonce Metamorf Aarisiim, který zbě-hl na Valentinovu stranu ze služeb arcirebela Faraataay v posledních hodinách občanské války a od té doby Pontifika neopustil. Všech šest se jich nyní hrnulo k otvoru, jako by měli v úmyslu sestoupit do chodby s ním, třebaže Skandarové i Lisamon Hultin byli očividně příliš velcí, než aby se do díry vešli. Magadone Sambisa však prudce zavrtěla hlavou a Valentin jim s úsměvem pokynul, aby na něho po-čkali nahoře.

Archeoložka rozsvítila ruční svítílnu a vstoupila do otvoru. Přík-rý sestup po řadě precizně otesaných hliněných schodů je svedl do hloubky devíti či deseti stop. Pak se náhle podzemní chodba vyro-vnávala. Podlaha byla dlážděná širokými deskami vytesanými z lesk-lého zeleného kamene. Magadone Sambisa na jeden namířila svítílnu a Valentin spatřil, že jsou na něm vytesané hieroglyfy, snad nějaký druh run připomínajících ty, které viděli na dlažbě velkého ceremo-niálního bulváru, jenž běžel kolem královského paláce.

„Toto je náš velký objev,“ řekla. „Pod každou ze sedmi pyramid jsou schrány, o kterých dosud nikdo nevěděl ani nepředpokládal je-jich existenci. Před zhruba šesti měsíci jsme pracovali blízko Třetí pyramidy. Pokoušeli jsme se stabilizovat její základnu, když jsme narazili na první z nich. Byla vykradena, pravděpodobně již velmi dávno. Přesto to byl vzrušující nále-z a bezprostředně nato jsme se pustili do hledání podobných schrán pod pěti dalšími nedotčenými pyramidami. Našli jsme je: také vykradené. Nijak jsme se nenamáha-li, abychom se pustili do kopání pod Sedmou pyramidou. Předpoklá-dali jsme, že není naděje, že bychom v ní našli něco zajímavého; určitě byla vykradena už v době, kdy byla pyramida zničena. Huu-kaminaan a já jsme se přesto rozhodli, že bychom se na ni měli podí-vat a začali jsme kopat chodbu, kterou nyní procházíme. Během je-diného dne jsme narazili na tuto kamennou dlažbu. Pojďte.“

Šli dál, vstupující do pečlivě vyhloubeného tunelu, právě tak ši-rokého, aby v něm mohli stát vedle sebe čtyři lidé. Stěny tunelu tvo-řily tenké desky černého kamene naskládané jedna na druhou jako množství knih. Vedly vzhůru ke klenutému stropu ze stejného kame-ne; strop se zužoval do řady lomených oblouků.

Z uměleckého hlediska šlo o velmi jemnou práci, která byla na první pohled zřetelně archaická. Vzduch v tunelu byl horký, zatuchlý a suchý – prastarý vzduch, neživý. Ve Valentinově chřípí zanechal plesnivý, mrtvý pach.

„Tomuto druhu podzemní chodby říkáme procesní hypogeum,“ vysvětlovala Magadone Sambisa. „Pravděpodobně byla používána kněžími, kteří nesli obětní dary ke schráně pyramidy.“

Svítílna opsala široký kruh bledého světla; to Valentinovi umožnilo prohlédnout si zeď z hladce otesaných bílých kamenů blo-kujících cestu. „Toto je základna pyramidy, kterou hledáme?“ zeptal se.

„Ne. To, co před sebou vidíte, je zeď schrány postavené proti základně pyramidy. Pyramida samotná začíná z její druhé strany. Stejně jsou ke svým pyramidám přilepeny i ostatní schrány. Rozdíl je v tom, že všechny ostatní byly násilně otevřeny. Do této se zjevně nikdy nikdo nevloupal.“

Valentin tiše pískl. „A co si myslíš, že je uvnitř?“

„O tom nemáme ponětí. Odkládali jsme otevření, protože jsme čekali, až se Vládce Hissun vrátí z cesty po Zimroelu, takže byste vy a on mohli být přítomni, až se probouráme zdí. Jenomže pak – ta vražda –“

„Ano,“ řekl Valentin vážně. Po chvíli dodal: „Nepřipadá ti zvláštní, že ti, co zničili město, zdemolovali sice důkladně Sedmou pyramidu, ale schránu ponechali nedotčenou? Člověk by si pomyslel, že tohle místo převrátí naruby.“

„Možná ve schráně bylo něco, k čemu se neodvážili přiblížit. V každém případě je to jenom domněnka. Možná se nikdy nedozvíme pravdu, dokonce ani když schránu otevřeme. Pokud ji otevřeme.“

„Pokud?“

„Mohly by vyvstat problémy, Veličenstvo. Mám na mysli poli-tické problémy. Potřebujeme si o nich pohovořit. Nyní k tomu však není vhodná chvíle.“

Valentin přikývl. Ukázal na řadu malých otvorů možná devět palců širokých a přibližně stopu vysokých, vytesaných ve zdi asi osmnáct palců nad úroveň země. „Tyhle sloužily ke vkládání obě-tin?“

„Přesně tak.“ Magadone Sambisa přejela svítilnou řadu výklen-ků zprava doleva. „V některých z nich jsme našli mikroskopické částičky suchých květín a v jiných střepy z nádobí a barevné oblázký – vlastně je tam můžete vidět i nyní. Také nějaké zvířecí zbytky.“ Zaváhala. „A tam, ve výklenku úplně nalevo –“

Pochodeň se zastavila na hvězdě ze žluté stuhý, připevněné k zadní stěně mělkého výklenku.

Valentin šokovaně zalpal po dechu. „Tam?“

„Huukaminaanovu hlavu, ano. Umístěnou velmi pečlivě ve středu výklenku, otočenou obličejem ven. Předpokládám, že měla sloužit jako svého druhu obětina.“

„Komu? A k čemu?“

Archeoložka pokrčila rameny a zavrtěla hlavou.

Pak se náhle vzpamatovala: „Je načase, abychom se vrátili naho-ru, Vaše Veličenstvo. Vzduch tady dole není příliš zdravý, aby se v něm dalo pobývat delší čas. Jen jsem prostě chtěla, abyste viděl, kde se nalézá schrána. A kde jsme objevili chybějící část těla doktora Huukaminaana.“

Později ukázala Magadone Sambisa Valentinovi a ostatním, kte-ří se k němu připojili, místo dalšího významného objevu archeolo-gického týmu: bizarní hřbitov, o kterém dříve nikdo neměl tušení a kde pradávni obyvatelé Velalisieru pohřbívali své mrtvé.

Či spíše pohřbívali jen určité části svých mrtvých. „Zdá se, že na celém hřbitově není jediné celé tělo. V každém hrobě, který jsme otevřeli, jsme našli pouze malé části – tam prst, tam ucho, onde ret či palec od nohy. Nebo dokonce nějaký vnitřní orgán. Všechny byly pečlivě nabalzamované, vložené do krásné kamenné urny a pohřbené pod jedním z těchto náhrobních kamenů. Část místo celku: druh me-taforického pohřbu.“

Valentin na to hleděl pln údivu a ohromení.

Dvacet tisíc let starý metamorfský hřbitov byl jedním z nejpodi-vuhodnějších výjevů, které viděl za celá ta léta prozkoumávání myri-ády neuvěřitelných divů a zvláštností, jež mohl Majipoor nabídnout.

Pokrýval oblast stěží větší než sto stop na délku a šedesát stop na šířku a nacházel se stranou od hlavní zóny vykopávek, v pusté oblasti plné dun a plevelů, nedaleko konce jednoho ze severojižně směřovaných dlážděných bulvárů. Na tom malém kousku půdy bylo snad deset tisíc hrobů, natěsnaných jeden na druhém. Z každého hro-bu se zvedala malá stěla z hnědého pískovce, na dlaň široká a zhruba patnáct palců vysoká. A všechny byly bez ladu a skladu natěsnané k sousedním, takže hřbitov byl hustou nakupeninou štíhlých, k sobě přitisknutých náhrobních kamenů, nakloněných na jednu či druhou stranu způsobem, který zcela mátl oko pozorovatele.

Nepochybně byly doby, kdy byl každý náhrobní kámen láskypl-ně vodorovně vsazen do země nad urnou obsahující kousek těla ze-mřelého, jenž měl na tomto místě spočívat. Avšak Metamorfové Ve-lalisieru se v průběhu staletí evidentně uchýlili k tomu, že do této malé pohřební zóny ukládali stále víc a víc ostatků, dokud se každý z hrobů tím nejchaotičtější způsobem nepřekrýval s ostatními. Na každý čtvereční yard terénu jich byly natěsnané celé tucty. Jak byly náhrobní kameny stavěny na sebe bez ohledu na po-škození, které každý nový pohřeb napáchal na již existujících ná-hrobcích, starší byly novými sousedy vytlačovány a vykláněny do různých úhlů. Štíhlé náhrobní kameny se všechny do jednoho vratce nakláněly a připomínaly svým vzhledem les, nad nímž se přehnala divoká vichřice nebo jehož kořeny byly vyvráceny a pokrouceny silou nějakého strašlivého zemětřesení. Všechny náhrobky nyní stály v nejroztodivnějších úhlech a ani dva z nich se nenakláněly stejným směrem.

Na každém z těchto úzkých náhrobních kamenů byl ve vzdále-nosti přesně jedné třetiny od vrcholu vytesán jednoduchý elegantní hieroglyf, důmyslný ozdobný znak podobný těm, které byly nalezeny v jiných částech města. Zdálo se, že ani jeden ze symbolů není po-dobný druhému. Představovaly snad jména zesnulých? Modlitby k dávno zapomenutému bohu?

„Nemáme o tomto místě žádné informace,“ promluvila Maga-done Sambisa. „Toto je první pohřebiště, které kdy bylo ve Velalisie-ru objeveno.“

„Já to mohu potvrdit,“ vmísil se Nascimont s žoviálním mrknu-tím. „Jak víte, sám jsem zde kdysi dávno kopal. V době, kdy jsem byl za vlády falešného Vládce Valentina násilím donucen odejít z vlasti a žít jako loupežník v této pustině, patřil jsem k vykradačům hrobů, kteří pátrali po zakopaných pokladech, jež by mohli výhodně zpeněžit. Žádný z nás tu však nenarazil na jediný hrob. Na jediný.“

„Ani my jsme předtím žádný nenašli, třebaže jsme se o to snaži-li,“ potvrdila Magadone Sambisa. „Toto místo jsme vlastně objevili čistě náhodou. Bylo ukryté hluboko pod dunami, deset, dvanáct, mís-ty i dvacet stop hluboko pod vrstvou písku. Nikdo nepředpokládal, že by se tu mohlo nalézat něco podobného. Ale jednoho dne během mi-nulé zimy se přes údolí přehnala hrozná větrná smršť, která hodinu a půl zuřila právě nad touto částí města. Když bylo po všem, celá ob-rovská duna byla převáta jinam a před našima očima ležela odhalena tato ohromující sbírka náhrobních kamenů. Podívejte se.“

Poklekla a smetla ze spodní části nejbližšího náhrobního kame-ne tenkou vrstvičku písku. Objevilo se pod ní víčko malé krabičky vytesané z leštěného šedivého kamene. Vypáčila je a odložila.

Tunigorn znechuceně zafuněl. Valentin, který upíral oči do kra-bičky, v ní spatřil malý předmět připomínající svinutý cár tmavé ků-že.

„Všechny vypadají takto,“ vzhledla Magadone Sambisa. „Sym-bolický pohřeb, zabírající minimální prostor. Účinný systém, vez-meme-li v úvahu, jak početnou populaci musel Velalisier mít v do-bách největšího rozkvětu. Byly zde

pohřbívány pouze symbolické částechy těl mrtvých, tak dokonale nabalzamované, že dokonce i po uplynutí celých dvaceti tisíc let jsou v poměrně dobrém stavu. Podle toho, co víme, byly zbytky těl odkládány v kopcích za městem, kde podléhaly přirozenému rozkladu. Mrtvoly Piurivarů se rozkládají velmi rychle. Nenašli jsme po nich jedinou stopu.“ „Nakolik se tyto staré zvyky shodují s pohřebními praktikami dnešních Kožoměnců?“ zajímal se Mirigant. Magadone Sambisa na něj udiveně pohlédla. „O pohřebních praktikách dnešních Piurivarů nevíme takřka nic. Jak je vám jistě známo, je to velmi tajnůstkářská rasa. Nikdy se nerozhodli povědět nám cokoli o podobných věcech a my sami jsme evidentně příliš zdvořilí, než abychom se jich zeptali, protože o něčem podobném neexistuje žádný záznam. Takřka žádný.“

„Máš v týmu metamorfské vědce,“ podotkl Tunigorn. „Určitě by nebylo nezdvořilé pohovořit si s vlastními spolupracovníky na téma-ta, jako je tohle. Jaký má smysl vzdělávat Kožoměnce, aby se stali archeology, když jste pak tak útlocitní k jejich pocitům, že nám jejich vědomosti o chování a způsobech jejich vlastního lidu nemohou ni-jak prospět?“

„Když už o tom hovoříme, tak nedlouho poté, co byl hřbitov od-kryt, jsem o tomto nálezů diskutovala s doktorem Huukaminaanem. Celkové uspořádání tohoto místa a nahuštění jednotlivých hrobů mu připadaly velmi zarážející, třebaže myšlenka pohřbívání částí těl mís-to celých ho zřejmě nijak nepřekvapila. Snažil se mi vysvětlit, že to, co bylo praktikováno zde, se v některých aspektech zase tolik neliší od věcí, které Piurivarové dělají dodnes. Tehdy ale neměl čas zabíhat do podrobnějších detailů, takže jsme rozhovor na toto téma ukončili. A teď – teď –!“

Znovu se objevil ten výraz nepřekonatelné bezmoci, marnosti a zmatku tváří v tvář násilné smrti, který měla pokaždé, když vyvstalo téma Huukaminaanovy smrti.

... se v některých aspektech zase tolik neliší od věcí, které Piuri-varové dělají dodnes, opakoval si Valentin v duchu. Myslel na způsob, jakým bylo Huukaminaanovo tělo rozsekáno na kusy, ty byly ponechány na různých místech na vrcholu obětní plošiny a hlava byla odnesena do chodby pod Sedmou pyramidou a pečlivě uložena do jednoho z výklenků ve zdi podzemní schránky.

Na tom strašlivém aktu zohavení těla bylo něco tak neúprosně cizího a nepřirozeného, že to Valentina opět přivedlo k závěru – za-vádějícímu a nepřijemnému, ale zdánlivě nevyhnutelnému – kterému čelil od chvíle, co sem přijel. Vrahem metamorfského archeologa mohl být opět jen Metamorf. Jak Nascimont podotkl, zdálo se, že tento odporný zločin nese jistý rituální aspekt, který ukazuje na dílo Metamorfa.

Přesto to ale nedávalo smysl. Valentin nebyl schopen uvěřit, že starý muž by mohl být zavražděn některým z vlastních lidí.

„Jaký vůbec byl Huukaminaan?“ zeptal se Magadone Sambisy. „Víš, osobně jsem se s ním nikdy nesetkal. Byl hádavý? Nevrlý?“

„Ani v nejmenším. Byl to milý, jemný tvor. Vynikající učenec. Neexistoval nikdo, Piurivar nebo člověk, který by ho nemiloval a neobdivoval.“

„Přinejmenším jeden takový musel existovat,“ podotkl Nasci-mont suše.

Nascimontův názor možná stál za podrobnější prozkoumání. „Mohlo by jít o nějaký druh zahořklého profesionálního nesouhla-su?“ zeptal se Valentin. „O spor kvůli nároku na objev, o bitvu kvůli nějaké části teorie?“

Magadone Sambisa se na Pontifika podívala, jako by se byl po-mátl. „Vy myslíte, že bychom se navzájem zabíjeli kvůli takovým věcem, Vaše Veličenstvo?“

„Byl to jen bláznivý nápad,“ omlouval se Valentin s úsměvem. „Dobrá tedy,“ pokračoval, „dejme tomu, že Huukaminaan se v prů-běhu své práce zde ve Velalisieru stal majitelem nějakého cenného artefaktu, nějakého nesmírně vzácného pokladu, za který by na trhu se starožitnostmi dostal zaplacenou ohromnou sumu. Nemohl by snad toto být dostatečný motiv k vraždě?“

Opět ten nevěřící pohled. „Artefakty, které zde nalézáme, Vý-sosti, mají povahu jednoduchých pískovcových sošek a dlaždic po-psaných runami, nikoli zlatých diadémů a smaragdů velikosti gihor-ních vajec. Všechno, co stálo za loupež, bylo ukradeno již dávno, velmi dávno. A žádný z nás ani nepomýšlí na to, že by se něco z to-ho, co zde nalézáme, pokusil tajně prodat, o nic víc než – než – nu, než nepomýšlíme na to, že bychom kvůli tomu měli jeden druhého vraždit. Naše nálezy jsou spravedlivě rozdělovány mezi univerzitní muzeum v Arkilonu a Piurivarskou pokladnici v Ilirivoyne. V žád-ném případě – ne, ne, to dokonce ani nestojí za to, abychom se o tom bavili. Ta myšlenka je naprosto absurdní.“ Tváře se jí během oka-mžiku zalily nachem. „Odpusťte, Výsosti, nechtěla jsem být neucti-vá.“ Valentin nad omluvou mávl rukou. „Jak jistě vidíš, jediné, oč se tady snažím, je přijít na nějaké přijatelné vysvětlení toho zločinu. Či alespoň k bodu, kde bychom mohli vyšetřování začít.“

„Já ti jeden výchozí bod dám, Valentine,“ řekl náhle Tunigorn. Jeho obvykle otevřený a upřímný obličej byl přísně stažený v rozmr-zelém úšklebku, který mu spojoval silná obočí v jedinou tmavou čá-ru. „Hlavní věcí, kterou po celou dobu musíme mít na mysli, je sku-tečnost, že nad tímto místem prolévá kletba. Ty to dobře víš, Valen-tine. Kletba. Kožoměnci sami toto město prokleli, jen božská prozře-telnost ví, před kolika tisíci lety, když je tehdy rozbořili, aby po-trestali ty, kteří rozsekali na kusy dva mořské draky. Chtěli si tím zabezpečit, že všichni se tomuto místu budou navždy vyhýbat. Od těch dob zde žijí jenom duchové. Tím, že jsi sem poslal ty svoje ar-cheology, Valentine, jsi tyto duchy vyrušil. Rozzuřil jsi je. A oni se teď brání. Vražda starého Huukaminaana byla pouze prvním krokem. Bude jich následovat víc, dej na má slova!“

„A ty si myslíš, že duchové jsou schopni rozsekat někoho na pět či šest kusů a rozházet je okolo?“

Nezdálo se, že by se Tunigorn bavil. „Já nevím, jaké věci du-chové jsou nebo nejsou schopni dělat,“ usekl. „Já ti jen říkám, co mne napadlo.“

„Děkuji ti, můj starý, dobrý příteli,“ řekl Valentin klidným hla-sem. „Budu té myšlenky věnovat pozornost, jakou si zasluhuje.“ Ob-rátil se k Magadone Sambise: „Musím ti říci, co napadlo mne v sou-vislosti s tím, co jsi mně dnes

ukázala, zde a v té schráně pod pyra-midou, a sice to, že zabití doktora Huukaminaana podle mne vypadá jako rituální vražda a použitý rituál je zřejmě piurivarský. Nefíkám, že tomu tak opravdu bylo, ale rozhodně mi to tak připadá.“

„A co když tomu tak opravdu bylo?“

„Pak máme výchozí bod, odkud můžeme začít. Myslím, že je načase, abychom se přesunuli k další fázi vyšetřování. Bud prosím tak laskavá a svolaj na dnešní odpoledne celou tvoji skupinu archeo-logů. Chtěl bych si s nimi promluvit.“

„S každým zvlášť nebo se všemi dohromady?“

„Nejdříve se všemi dohromady,“ odpověděl Valentin. „Pak uvi-díme.“

Avšak lidé Magadone Sambisy byli rozptýleni po celé rozlehlé archeologické zóně, kde se každý zabýval nějakým speciálním úko-lem, a ona Valentina prosila, aby je nesvolával, dokud pracovní den neskončí. Tvrdila, že než by je všechny sehnali, trvalo by to velmi dlouho a než by se začali vracet do tábora, panovalo by to největší horko. Místo aby pracovali v nějaké temné jeskyni a očekávali tam chladnější hodiny, museli by se plahočit přes ruiny v plném žáru po-ledne. Naléhala, aby je nechal svolat až po západu slunce. Ať je ne-chá dokončit denní práci.

Zdálo se to jedině rozumné. Souhlasil tedy, že počká.

Valentin sám však nebyl schopen sedět trpělivě až do soumraku. Ta vražda jej hluboce znepokojila. Byl to další ze symptomů podivné nové temnoty, která v průběhu jeho života sestoupila na svět. Třeba-že ohromný, byl Majipoor dlouhou dobu mírumilovným poklidným místem, které zabezpečovalo pohodlí a hojnost pro všechny a zločin jakéhokoli druhu tam byl výjimečnou raritou. Přesto jen v průběhu současné generace došlo k úkladné vraždě Vládce Voriaxe a posléze k ďábelsky vymyšlené uzurpaci, která na čas odstranila Voriaxova nástupce – Valentina – z trůnu. Za oběma těmito nestvůrnými činy, jak každý věděl, stáli Me-tamorfové.

Po Valentinově opětovném uvedení na trůn se rozpoutala občan-ská válka, organizovaná zahořklým Metamorfem Faraataaou, a při-nesla nemoci, hladomor, povstání, celosvětovou paniku a všeobecné ničení. Valentin povstání nakonec potlačil tím, že se odhodlal ukon-čit Faraataaův život – skutek, na který mírumilovný Valentin pohlí-žel s hrůzou, ale který přesto provedl, protože jiná možnost neexisto-vala.

Nyní, v době celosvětového míru a harmonie, kterou Valentin, vládnoucí jako Pontifex nastolil, byl tím nejbrutálnějším způsobem zavražděn vážený a všemi milovaný starý Metamorf. Zavražděn ve svatém městě Metamorfů, uprostřed archeologické činnosti, kterou zahájil Valentin sám jako způsob projevu nově nalezeného respektu lidských obyvatel Majipooru k původní rase, vůči níž se provinili. A právě tato skutečnost ho nejvíc ze všeho přesvědčovala, že vrahem byl Metamorf.

Jenomže mu to připadalo šílené.

Možná měl Tunigorn pravdu, když tvrdil, že to všechno je pouze dílem prastaré kletby. S něčím takovým by se ovšem Valentin těžko smířoval. V kletby a podobné věci měl pramálo víry. A přesto – přes-to –

V největším žáru dne nepokojně bloumal mezi ruinami starého města, nedbaje na nepohodlí, vláčeje nešťastné společníky s sebou. Velké zlatozelené oko slunce neúprosně shlíželo na zemi a ve větru tančily vlny horka. Malé keřičky s kožovitými listy, které rostly po všech okolních ruinách, jako by se svinuly samy do sebe, hledající úkryt před strašlivým nápořem sluneční výhně. Dokonce i nesčetné ještěrky, kterými se tyto kameny jindy hemžily, znehybněly s tím, jak teplota šplhala stále výš.

„Téměř bych řekl, že jsme byli přeneseni do Suvraelu,“ pozna-menal Tunigorn, který v horkém vzduchu ztěžka dýchal a namáhavě se plahočil vedle Pontifika. „Tohle je typické podnebí toho nebohého jižního kontinentu, ne našeho příjemného Alhanroelu.“

Nascimont ho obdařil sardonickým úšklebkem, při němž přimhouřil oči. „Pouze další příklad zlovolnosti Kožoměnců, můj pane Tunigorne. Ve dnech, kdy město bylo na vrcholu slávy, zde všude rostly zelené lesy a vzduch byl chladný a mírný. Jenomže oni pak odklonili řeku a lesy zahynuly a nezůstalo zde nic než holá skála, již vidíš kolem sebe, která vsakuje polední žár a drží si ho jako houba. Zeptej se tady paní archeoložky, pokud mně nevěříš. Tato oblast byla úmyslně proměněna v poušť, za trest pro ty, kdo zde spáchali ty nej-větší hříchy.“

„Další důvod být někde jinde,“ zamumlal Tunigorn. „Ale ne, ne, tohle je naše místo, tady s Valentinem, teď a navždy.“

Valentin jejich slovům stěží věnoval pozornost. Bezcílně se po-tuloval sem a tam, jednou zarostlou uličkou a vzápětí další, kolem zřícených sloupů a narušených fasád, kolem prázdných skořepin to-ho, co kdysi možná bylo krámký a hostinci, kolem strašidelných ob-rysů značících základy dávno zmizelých příbytků, které kdysi musely být ve své velkoleposti honosné. Nic nebylo označeno a Magadone Sambisa s ním nyní nebyla, aby útočila na jeho uši nekonečným vý-kladem o dávném účelu těchto míst. Věděl jen, že to všechno jsou kousky a úlomky zmizelého Velalisieru, kosterní zbytky oné pradáv-né metropole.

Bylo poměrně snadné, dokonce i pro něj, považovat toto místo za příbytek prastarých přízraků a fantomů. Tuto představu jen podpo-roval chladný lesk světla odraženého od zborcené masy zlámaných pilířů; podivné škrábavé zvuky, které mohly patřit tvorům, plazícím se tam, kde žádné bytosti nebyly vidět; příležitostné zasyčení a klouzavé zvuky pohyblivého písku, který jako by se posouval hnán vlastní vůlí –

„Pokaždé, když navštívím zdejší ruiny,“ řekl Mirigantovi, který kráčet vedle něho, „jsem ohromen starobylostí tohoto místa. Tíhou historie, která na něm spočívá.“

„Historie, kterou si nikdo nepamatuje,“ opáčil Mirigant.

„Ale její tíha zůstává.“

„Není to však naše historie.“

Valentin po bratranci střelil opovržlivým pohledem. „To si možná myslíš ty. Ale je to majipoorská historie, a či tedy je, když ne naše?“

Mirigant pokrčil rameny a neodpověděl.

Má to, co jsem právě řekl, nějaký smysl, divil se Valentin, nebo mi jen horko pomátlo mozek?

Přemýšlel o tom. Mysl mu zasáhla, silou téměř rovnou síle ex-ploze, vize celého rozlehlého Majipooru. Viděl velké kontinenty a širé řeky a obrovská třpytivá moře, husté vlhké džungle a velké pouš-tě, lesy plné hrdých zelených velikanů a hory bohaté podivnými a nádhernými tvory, množství rostoucích měst s mnohamilionovou populací. Duši mu zahltily smyslové vjemy, vůně tisíců druhů květín, aroma tisíce druhů koření, pikantní chutě tisíce skvělých druhů mas, vůně tisíců vín. Byl to svět nekonečného bohatství a různorodosti, tento jeho Majipoor.

A v důsledku kombinace rodového původu a bratrova neštěstí se stal nejdříve Vládcem a posléze Pontifikem tohoto světa. Dvacet mi-liard lidí k němu vzhlíží jako k panovníkovi. Jeho obličej zdobí min-ce, celý svět na něho pěje chválu; jeho jméno navždy zůstane vepsá-no v soupisu monarchů v Domě záznamů, stane se nehynoucí součás-tí historie Majipooru.

Přesto kdysi byly časy, kdy zde žádní Pontifikové ani Vládci ne-existovali. Kdy nebyla nádherná města jako Ni-Moya a Alaisor a padesát velkých městských center Hradní hory. Avšak město Velali-sier zde bylo již v době, než na Majipooru začalo lidské osídlování.

Jaké on má právo začleňovat toto město, již tisíce let mrtvé a opuštěné v době, kdy z vesmíru připluli první kolonisté, do běhu zdejší lidské historie? Pomyslel si, že ve skutečnosti je mezi jejich Majipoorem a našim Majipoorem tak hluboká propast, že možná nikdy nebude překlenuta.

V každém případě nebyl schopen setřást pocit, že se všude ko-lem něho vznáší početná armáda duchů toho místa, ve kterou nikdy nevěřil, a že jejich zuřivost stále není ukojena. Nyní, jak se zdálo, vyvřela na povrch ve formě strašlivého činu, který stál život svědo-mitého a neškodného starého muže. Zdravý rozum a logika, jimiž byla nasáklá každičká část Valentinovy duše, se bránily přijetí a po-chopení takové věci. Věděl však, že jeho vlastní osud a možná i osud celého světa závisí na tom, jak se mu podaří rozřešit záhadu, se kte-rou se nyní musí potýkat.

„Omluv mne laskavě, Výsosti,“ zasténal Tunigorn a narušil Va-lentinovy úvahy právě ve chvíli, kdy se před nimi otevřela další zmeřt rozbořených ulic, „ale jestli v tomhle horku udělám ještě krok, padnu tady k zemi a začnu blekotat jako blázen. Mám dojem, že se mně rozpouští mozek.“

„Nu, v tom případě bys, Tunigorne, měl rychle vyhledat útočiště a ochladit si ho! Sotva si můžeš dovolit zničit to, co z něj zbylo, co, starý příteli?“ Valentin ukázal k táboru. „Vrať se zpět. Jdi. Já ale ještě budu pokračovat.“

Vlastně si ani nebyl jistý proč. Ale něco ho neúnavně pohánělo přes rozlehlé pole pískem zadušených a sluncem sežehávaných ruin, mezi kterými hledal, nevěda co. Jeden po druhém společníci odpadá-vali, s různými výmluvami, dokud nezůstala jen neúnavná Lisamon Hultin. Obryně mu byla nesmírně věrná. Ochránila ho před nebezpe-čími Mazadonského lesa v oněch dnech, než znovu dosedl na Vlád-cův trůn. Byla jeho strážkyní v břiše mořského draka, který je oba spolkl v moři za Piliplokem, když ztroskotali během plavby ze Zi-mroelu do Alhanroelu, a ona ho vysekala na svobodu a odnesla do bezpečí. Ani teď by ho neopustila. Vskutku, zdálo se, že je ochotná kráčet s ním dál a dál ještě další den a noc a další den, když by to od ní bylo požadováno.

Ale nakonec toho měl dost dokonce i Valentin.

Slunce již dávno opustilo odpolední zenit. Po zemi se začala roztahovat jezírka stínu s ostrými okraji, růžová, purpurová a nej-tmavší obsidiánová. Cítil, že má maličko lehkou hlavu, mírně se mu točila a zrak mu selhával, jak neustále napínal oči a snažil se vypořá-dat s neumdlévající září žhnoucího slunce. Každá další ulice mezi zborcenými budovami mu začala připadat naprosto stejná jako ta předchozí. Bylo načase vrátit se. Jakékoli pokání, které uložil sám sobě touto vyčerpávající cestou královstvím smrti a destrukce, musí být již určitě naplněno. Opřel se o paži Lisamon Hultin a společně zamířili ke stanům tábořiště.

Magadone Sambisa svolala svých osm metamorfských archeo-logů. Valentin, který se vykoupal, odpočinul si a maličko pojedl, se s nimi setkal ihned po západu slunce ve vlastním stanu jen za přítom-nosti malého Vroona, Autifona Deliambera. Chtěl si vytvořit vlastní názor na Metamorfy, neovlivněný přítomností Nascimonta a ostat-ních; ale Deliamber ovládal jistá vroonská čarodějnická umění, kte-rých si Valentin vysoce cenil. Ten malý tvor s mnoha chapadélky byl schopen vnímat svýma velkýma a upřímnýma zlatýma očima věci, které by mohly ujít Valentinovu nedokonalému lidskému vidění.

Kožoměnci seděli v polokruhu. Valentin seděl proti nim a malé-ho scvrklého starého Vroona měl po levé ruce. Pontifex celou skupi-nu přejel pohledem, od vedoucího vykopávek Kaastisiika na jednom konci k paleografovi Vo-Siimifonovi na druhém. Opláceli mu pohle-dy chladně, téměř lhostejně, těch osm Piurivarů s gumovitými obliče-ji a šikmýma očima, zatímco on jim říkal o věcech, které toho dne viděl, o hřbitově, rozbité pyramidě, schráně pod ní a výklenku, kde byla vrahem tak pečlivě umístěna Huukaminaanova hlava.

„Neřekli byste, že ta vražda měla určitý rituální aspekt?“ zeptal se Valentin. „Mám na mysli rozřezání těla na kusy?“

Přenesení hlavy do schrány, její umístění do výklenku pro obětiny?“ Upřel zrak na Thiuurinen, odborníci na keramiku, mrštnou maličkou metamorfskou ženu s půvabnou nefritově zelenou pokožkou. „Jaký je tvůj názor na celou věc?“

Její výraz zůstal netečný. „Jako keramička nemám žádný ná-zor.“

„Já nechci slyšet tvůj názor jako keramičky, ale jako členky ex-pedice a kolegyně doktora Huukaminaana. Nemyslíš, že položení té hlavy do výklenku mělo znamenat, že byl proveden určitý druh obě-tování?“

„To je jenom domněnka, že výklenky sloužily jako místa ke vkládání obětín,“ odpověděla Thiuurinen škrobeně.

„Nepřisluší mně o něčem takovém spekulovat.“

Ani to neměla v úmyslu udělat. Stejně jako žádný z ostatních. Ani Kaastisiik, ani Vo-Siimifon, ani stratigraf Pamikuuk, ani Hiee-kraad, strážkyně hmotných artefaktů, ani Driismil, odborník na ar-chitekturu, ani Klelliin, odborník na piurivarskou paleontologii, ani Viitaal-Twu, specialista na metalurgii.

Zdvořile, mírně, odhodlaně a neochvějně drtili všechny Valenti-novy hypotézy o rituální vraždě. Znamenalo ohavné rozčtvrcení těla doktora Huukaminaana návrat k pohřebním praktikám starého Vela-lisieru? Mělo být umístění jeho

hlavy do toho výklenku aktem usmíření nějaké nadpřirozené bytosti? Je v piurivarských tradicích něco, co by mohlo vysvětlovat provedení vraždy přesně tímto způsobem? To nemohli říci. Neřekli by to. Žádnou užitečnou informaci mu ne-poskytli ani tehdy, když se vyptával, zda by jejich zesnulý kolega mohl mít zde na místě vykopávek nějakého nepřítele.

A odpovídali pouze piurivarským ekvivalentem pokrčení ramen, když se nahlas pozastavoval nad možností, zda nemohlo dojít k něja-kému souboji kvůli nálezu cenného artefaktu, který by mohl vést k Huukaminaanově vraždě; nebo dokonce ke sporu abstraktnějšího druhu, k prudké neshodě názorů nad objevy nebo cíli expedice. Ni-kdo neprojevil sebemenší náznak pobouření nad jeho narážkou, že by někdo z nich mohl kvůli takové záležitosti starého Huukaminaana zabít. Chovali se, jako by celé pojetí takové věci bylo mimo jejich chápání, jako by to byl koncept příliš cizí, než aby o něm dokonce mohli jen uvažovat.

Během výslechu Valentin využil příležitosti položit přinejmen-ším jednu otázku přímo každému z nich. Výsledek byl vždy tentýž. Nepomáhali mu, aniž by se jim dalo vytknout, že jsou nějak zvlášť vyhybaví. Na jejich odmítnutí spolupracovat nebylo nic přehnaně podezřelého. Zdálo se, že jsou přesně tím, čím tvrdí, že jsou: vědci, snaživými učenici, oddanými odkrývání pohřbených tajemství dávné minulosti jejich rasy, kteří nevědí nic o záhadě, jež vybuchla přímo v jejich středu. Ani on sám si v jejich společnosti nepřipadal jako mezi vrahy.

A přesto – přesto –

Byli to Kožoměnci. On byl Pontifikem, panovníkem rasy, která nad nimi získala nadvládu, následníkem pololegendárního vojáka-krále Stiamota, který je před více než osmi tisíci lety pro všechny časy zbavil nezávislosti. Ať si jsou mírní a učení, těch osm Piurivarů před ním si jistě nemohlo pomoci, aby na nějaké úrovni svých duší necítili hněv vůči lidským pánům. Neměli žádný důvod s ním spolu-pracovat. Dokonce mu ani nebyli ničím zavázáni, aby mu museli povědět pravdu. A – je tohle jenom můj vrozený a nevyhnutelný ra-sový předsudek? divil se Valentin – intuice mu napovídala, aby v přítomnosti těch tvorů nebral nic vážně. Může skutečně věřit dojmu naprosté nevinnosti, kterým působil? Je vůbec pro člověka možné číst věci, které leží skryty za chladnými neproniknutelnými rysy Meta-morfů?

„Co si myslíš?“ zeptal se Deliambera, když Metamorfové odešli. „Vrazi či ne?“

„Pravděpodobně ne,“ odpověděl Vroon. „Ne tihle. Příliš zjem-nělí a příliš poměštlí. Ale něco před tebou tajili, tím jsem si jistý.“

„To znamená, že jsi to taky cítil?“

„Nade vši pochybnost. Mám-li přesně říct, co jsem cítil, Tvoje Výsosti – víš, co značí vroonské slovo hsirthiir?“

„Ve skutečnosti ne.“

„Není snadné přeložit je. Ale značí něco jako vyptávání se ně-koho, kdo nemá v úmyslu říct ti lež, ale nemusí ti nevyhnutelně po-vědět ani pravdu, pokud přesně nevíš, jak se na ni zeptat. Ty jsi zís-kal silný dojem, že pod povrchem toho, co ti říkají, je skryta nějaká důležitá významová vrstva, ale nebude ti dovoleno dozvědět se prav-du, dokud se na ni přesně nezeptáš, dokud nepoložíš tu správnou otázku, která vše odemkne. Což v podstatě znamená, že ještě dříve, než položíš otázku, která ti odhalí pravdu, musíš znát informaci, kte-rou hledáš. Je to velmi frustrující pocit, tento hsirthiir, ve skutečnosti téměř bolestný. Je to, jako bys bil zobákem proti kamenné zdi. Já jsem se cítil ve stavu hsirthiiru právě teď. A ty jsi to evidentně proží-val taky, Výsosti.“

„Evidentně ano,“ přitakal Valentin.

Bylo však třeba vykonat ještě jednu návštěvu. Přestože byl hor-ký den a Valentina vpodvečer přemohla strašlivá únava, cítil jakousi vnitřní potřebu mít, než půjde spát, přehlédnuté celé základní území vykopávek a jejich okolí; a tak jakmile padl soumrak, požádal Maga-done Sambisu, aby ho odvedla do vesnice metamorfských dělníků.

Nebyla tím zrovna nadšená. „Po skončení denní práce a návratu do vesnice je obvykle vyrušujeme velmi neradi, Výsosti.“

„Také tady obvykle nemíváte vraždy. Nebo návštěvy Pontifika. Raději bych si s nimi promluvil dnes večer, než abych je ráno rušil při práci, pokud ti to nevadí.“

I tentokrát ho provázela Deliamber. Na vlastní naléhavou žádost se k němu připojila také Lisamon Hultin. Tunigorn byl příliš unave-ný, než aby mohl jít – odpolední procházka po ruinách ho zcela vy-čerpala – a Mirigant cítil horkost od slunečního úžehu; avšak impo-zantní vévoda Nascimont i navzdory pokročilému věku pohotově souhlasil, že s Pontifikem půjde. Posledním členem skupiny byl Aa-risiim, metamorfský člen Valentinovy osobní gardy, kterého Valentin vzal s sebou ani ne tak kvůli bezpečnosti – o to se postará Lisamon Hultin – jako spíš kvůli problému hsirthiiru.

Aarisiim, třebaže to kdysi byl odrodilec, Valentinovi připadal stejně důvěryhodný, jako by měl být každý Piurivar: riskoval vlastní život, aby za rebelie zradil Valentinovi svého pána Faraataa, když cítil, že Faraataa ztratil veškeré zábrany a klesl na samé dno, protože vyhrožoval, že nechá popravít královnu Metamorfů. Nyní by mohl být nápomocen tím, že možná vycítí věci, které jsou nepostřehnutel-né dokonce i pro Deliamberovo citlivé vnímání.

Vesnice dělníků byla změtí nuzných proutěných chatrčí, posta-vených mimo centrální sektor vykopávek. Chatrným a provizorním vzhledem Valentinovi připomínala Ilirivoyne, hlavní město Kožo-měnců v džungli Zimroelu, které navštívil před mnoha lety. Toto místo však bylo dokonce ještě smutnější a víc skličující než Ilirivoy-ne. Tam alespoň rostlo množství vysokých rovných mladých stromků a popínavých rostlin džungle, ze kterých Metamorfové stavěli svoje nuzné chýše, zatímco jediným stavebním materiálem dostupným zde byly sukovité a pokroucené pouštní keře, které tečkovaly Velalisier-skou planinu. A tak chatrče byly ubohými malými stavbami, vratký-mi a pokroucenými.

Nějak se zřejmě předem doslechli, že je přijde navštívit sám Pontifex. Valentin je našel seřazené v osmi až desetičlenných skupi-nách před chýsemi; zjevně čekali na jeho příchod. Byli politování-hodnou, hladově vyhlížející sebrankou, vyzáblou, sešlou a otrhanou, velmi odlišnou od poměštlých a kultivovaných Metamorfů z ar-cheologického týmu Magadone Sambisy. Valentin se divil, kde vů-bec berou sílu ke kopání, vyžadovanou v tomto

nehostinném klimatu.

Když se objevil Pontifex, rozběhli se, aby ho pozdravili. Valen-tina i jeho skupinu obklopili tak rychle, že Lisamon Hultin ostře za-syčela a položila ruku na jílec vibračního meče.

Nezdálo se však, že by měli v úmyslu jakkoli jim ublížit. Vzru-šeně se shlukli kolem Valentina a k jeho ohromení mu začali tím nejservilnějším způsobem projevovat úctu. Strkali se mezi sebou o příležitost políbit lem jeho tuniky, poklekali před ním do písku, ba dokonce si lehali na zem. „Ne!“ vykřikl Valentin zděšeně. „Tohle není nutné. Není to správné.“

Magadone Sambisa jim již rychle nař-zovala, aby se stáhli a Lisamon Hultin s Nascimontem odstrkávali ty, co byli Valentinovi nejbliž. Obryně to dělala klidně, neuspěchaně a s rozmyslem, zatímco Nascimont je odstrkoval brutálněji a v ohnivém pohledu se mu přitom zračila ošklivost. Ostatní se však tlačili kupře-du stejně rychle, jak byla první vlna odstrkována, a cpali se k Valen-tinovi plni zběsilého odhodlání.

Tito znavení a udření tvorové tak dychtili projevít Pontifikovi svoji poslušnost, že ve skutečnosti si nemohl pomoci, aby jejich ne-spoutané nadšení nepovažoval za nestoudně falešné. Za ostentativní přehánění jakéhokoli chování, které by bylo na místě. Nakolik je pravděpodobné, přemýšlel v duchu, že by skupina Piurivarů, jakkoli nízká a prostá, cítila tak nevázanou radost při pohledu na Pontifika Majipooru? Je vůbec normální, aby projevovali takovou spontánní demonstraci radosti a nadšení?

Některí, jak muži tak ženy, si dokonce dovolili napodobovat z úcty tvary návštěvníků, a tak před ním stálo půl tuctu rozmazaných, deformovaných Valentinů, pár Nascimontů a groteskní poloviční imitace Lisamon Hultin. Valentin tento druh prapodivné pocty zažil již během své návštěvy Ilirivoyne, a tehdy to považoval za znepoko-jivé, ba dokonce hrůzu nahánějící. Nyní ho to opět vyvedlo z míry. Ať si mění tvary, když si to přejí – měli tuto schopnost, aby ji využí-vali dle libosti – ale na přivlastňování podob návštěvníků bylo něco téměř zlověstného.

A strkání a tahanice přerůstaly dokonce v ještě divočejší a zuřivější. Valentin začal proti své vůli pociťovat určitou paniku. Stálo zde víc než sto vesničanů a návštěvníků byla jen hrstka. Kdyby se jim věci vymkly z rukou, mohlo by dojít k velmi nepříjemné situaci.

Pak ze středu vši té vřavy zaburácel silný hlas, který zvolal: „Zpátky! Zpátky!“ A vmžiku celá ta otrhaná cháska Kožoměnců od Valentina ustoupila, jako by po nich někdo práskl neviditelným bi-čem. Rozhostilo se náhlé ticho a naprostý klid. Z nyní nehybného sročení vystoupil vysoký Metamorf neobvykle svalnaté a silné po-stavy. Udělal gesto hluboké úcty a temným dunivým hlasem, zcela odlišným od hlasu jakéhokoli Metamorfa, kterého Valentin kdy sly-šel, oznámil: „Jsem Vathiimeraak, předák těchto dělníků. Prosím vás, abyste se mezi nimi cítil vítán, Pontifiku. Jsme vašími služebníky.“

Na jeho chování nebylo nic servilního. Byl to muž velitelského vzezření a autority. Bryskně se omluvil za neomalené chování svých lidí a vysvětlil, že to jsou obyčejní rolníci ohromení přítomností Mo-ci Říše, a že toto je pouze jejich způsob prokazování úcty.

„Já toho muže znám,“ zamumlal Aarisiim Valentinovi do levého ucha.

Valentin neměl příležitost dozvědět se od něho v tu chvíli víc, protože Vathiimeraak se odvrátil, zvedl ruku do výše a scéna se okamžitě znovu stala výjevem zmatku a hluku. Vesničané se rozběhli do tuctu odlišných směrů, aby se téměř okamžitě začali vracet s talíři klobás a čísejší vína pro hosty. Druzí sráželi rachiticky vyhlížející stoly a lavice vynesené z chýší. K Valentinovi a jeho společníkům se jich znovu nahrnuly celé tucty, a tentokrát je nutily ochutnat nabíze-né speciality.

„Dávají nám vlastní večeře,“ protestovala Magadone Sambisa a nařídila Vathiimeraakovi, aby hostinu zrušil. Ale předák uhlazeně odpověděl, že by vesničany urazili, kdyby odmítli jejich pohostin-nost, a tak jim nakonec nezbylo nic jiného než posadit se ke stolům a ochutnat ze všeho, co jim kopáči přinesli.

„Dovolíš, Výsosti?“ optal se Nascimont, když Valentin sáhl po poháru vína. Vévoda se ho chopil a usrkl doušek. Po chvíli mu ho vrátil. Také trval na tom, že pro Valentina ochutná jeho klobásy a kousky vařené zeleniny, kterou byly obložené.

Valentina ani ve snu nenapadlo, že by se vesničané mohli poku-sit otrávit ho. Bez protestů však Nascimontovi dovolil provést tento okouzlující malý rituál středověké rytířskosti. Měl toho starého muže příliš rád, než aby mu jeho gesto chtěl překazít.

Když byla hostina v plném proudu, Vathiimeraak řekl: „Předpo-kládám, Vaše Veličenstvo, že jste zde kvůli smrti doktora Huukami-naana?“

Předákova troufalost byla neuvěřitelná. „Není možné,“ zeptal se ho Valentin v humorném rozpoložení, „že jsem se prostě jenom chtěl přesvědčit, jak pokračují práce na vykopávkách?“

Vathiimeraak mu na to neskočil. „Udělám, cokoli po mně bude-te vyžadovat při vašem pátrání po vrahovi,“ slíbil, rytmicky klepaje do stolu na zdůraznění svých slov. Rysy jeho širokého obličeje s těž-kými čelistmi se na okamžik zavlnily, jako by se ocitl na okraji ne-dobrovolné metamorfózy. Valentin věděl, že u Piurivarů je to přízna-kem skutečnosti, že jsou přemoženi nějakou silnou emoci. „Měl jsem doktora Huukaminaana ve velké úctě. Bylo pro mne privilegiem pra-covat vedle něho. Často jsem pro něho kopal sám, když jsem cítil, že jde o věc příliš delikátní, než aby šla svěřit méně zkušeným rukám. On si myslel, že se nehodí, aby předák kopal, ale já mu na to říkal: ‘Ne, ne, doktore Huukaminaane. Prosím vás, abyste mně udělal tu radost’, a on tomu porozuměl a dovolil mně to. – Jak vám mohu po-moci nalézt strůjce toho strašlivého zločinu?“

Připadal mu tak vážný, upřímný a otevřený, že si Valentin ne-mohl pomoci, aby okamžitě nezapozorněl. Vathiimeraakův silný, dunivý hlas a přehnaně formální výběr frází měly až teatrální při-dech. Tato promyšlená upřímnost Valentinovi hodně připomínala extrémní přemrštěnost projevu vesničanů, jak tam tak všichni klečeli a líbali mu lem tuniky: nepřesvědčivé, protože to bylo přehnané.

Jsi vůči těmto lidem příliš podezřívavý, napomenul se. Tento muž prostě mluví tak, jak si myslí, že by se mělo hovořit s

Pontifikem. A v každém případě by nám mohl být užitečný.

„Kolik toho víš o tom, jak byla ta vražda spáchána?“ zeptal se ho.

Vathiimeraak odpověděl bez váhání, jako by měl přichystanou mnohokrát procvičovanou řeč. „Vím, že k vraždě došlo pozdě v noci, před týdnem, někdy mezi hodinou Gihorny a hodinou Šakala. Jistá osoba nebo osoby vylákaly doktora Huukaminaana z jeho stanu a odvedli ho ke Stolům bohů, kde byl zabit a rozsekán na kusy. Ráno druhého dne jsme různé části jeho těla našli na vrcholu západního oltáře, všechny kromě hlavy. Tu jsme objevili později toho dne v jednom z výklenků Schrány Zkázy.“

Poměrně standardní vyličení, pomyslel si Valentin. Až na malý detail.

„Schrány Zkázy? Tento název jsem dosud neslyšel.“

„Chci říct schrány Sedmé pyramidy,“ opravil se Vathiimeraak. „Neotevřené schrány, na kterou narazila doktorka Magadone Sambisa. Použil jsem jméno, kterým ji nazýváme mezi sebou. Povšimněte si, že jsem neřekl, že ji ‘objevila’. My jsme vždycky věděli, že tam je, přistavená ke zborcené pyramidě. Ale nikdo se nás na to nikdy neptal, a tak jsme o tom nemluvili.“

Valentin pohlédl na Deliambera, který sotva znatelně pokývl hlavou. Opět hsrithiir, ano.

Něco však nebylo docela v pořádku. „Doktorka Magadone Sambisa mě řekla, že ona a doktor Huukaminaan na tu sedmou schránu narazili společně,“ pokračoval Valentin. „Naznačila něco v tom smyslu, že byl nálezem překvapený stejně jako ona. Chceš mi zde tvrdit, že jsi o její existenci věděl, ale on ne?“

„Není Piurivara, který by o existenci Schrány Zkázy nevěděl,“ řekl Vathiimeraak nechápavě. „Byla zapečetěna v čase Znesvěcení a obsahuje, jak se domníváme, důkazy o Znesvěcení samotném. Pokud doktorka Magadone Sambisa získala dojem, že doktor Huukaminaan si nebyl vědom její existence, pak její dojem byl mylný.“ Rysy předešlé obličeje se opět zavlnily. Ustaraně pohlédl k Magadone Sambise a omlouval se:

„Neměl jsem v úmyslu urazit vás odmlouváním, doktorko Magadone Sambiso.“

„Nic se nestalo,“ řekla maličko zaraženě. „Pokud ale doktor Huukaminaan věděl o té schráně ještě předtím, než jsme ji našli, neřekl mi o její existenci ani slovo.“

„Možná doufal, že vůbec nebude nalezena,“ odpověděl Vathiimeraak.

Jeho slova vyvolala na obličeji Magadone Sambisy projev těžko skrývaného zděšení; Valentin sám vycítil, že to je něco, na co je třeba se zaměřit. Vzdalovali se však od hlavního tématu.

„Chtěl bych od tebe jedno,“ obrátil se Valentin k předákovi, „a sice abys určil místo pobytu každého z tvých lidí během hodin, kdy byla vražda spáchána.“ Když uviděl, jak se Vathiimeraak začíná tvářit, spěšně dodal: „Tím nechci říct, že se v tomto stadiu vyšetřování domnívám, že doktora Huukaminaana zabil někdo z vesnice. Zatím není v tomto ohledu podezřelý nikdo. Ale potřebujeme mít přehled o všech, kdo té noci byli přítomni v nebo poblíž oblasti vykopávek.“

„Vynasnažím se udělat, co bude v mých silách.“

„Vím, že tvoje pomoc bude velmi cenná,“ ubezpečil ho Valentin.

„Zřejmě budete chtít využít také pomoci našeho khivanivoda,“ soudil Vathiimeraak. „Dnes večer tu s námi není. Uchýlil se do spirituálního útočiště v nejvzdálenější zóně města, aby se tam modlil za očistění duše vraha doktora Huukaminaana, ať je to kdokoli. Pošlu ho za vámi, až se vrátí.“

Další malé překvapení.

Khivanivod byl piurivarským svatým mužem, něčím mezi knězem a čarodějem. V moderním metamorfském životě byli poněkud nezvyklým jevem a bylo pozoruhodné, že by jeden z nich měl přebývat právě zde, v zanedbané a odlehle metamorfské vesnici. Pokud samozřejmě vysocí náboženští vůdcové Piurivarů nerozhodli poslat jednoho do Velalisieru na dobu trvání vykopávek, aby bylo zajištěno, že všechno bude prováděno s náležitým respektem ke svatým místům. Zvláštní bylo, že o přítomnosti khivanivoda se mu nezmínila sama Magadone Sambisa.

„Ano,“ kývl Valentin s maličko nepříjemným pocitem. „Rozhodně ho za mnou pošli. Za každou cenu.“

Cestou z vesnice dělníků Nascimont prohodil: „Nu, Valentine, bolí mne to, ale jsem opět nucen pochybovat o správnosti tvého úsudku.“

„Ty kvůli mně trpíš tolika bolestmi,“ usmál se Valentin šibalsky. „Pověz mi, Nascimonte: v čem jsem se zmýlil tentokrát?“

„Považuješ toho muže, Vathiimeraaka, za spojence ve vyšetřování. Ve skutečnosti ses k němu choval, jako by to byl důvěryhodný policejní komisař.“

„Případá mně poměrně spolehlivý. A vesničané z něho mají hrůzu. Co jsem mohl pokazit, když jsem ho požádal, aby je vyslechl namísto mne? Kdybychom se jich měli vyptávat sami, zavřeli by se jako škeble – anebo by nám přinejlepším napovídali všechny možné fantastické báchorky. Zatímco Vathiimeraak bude možná schopen dostat z nich pravdu. V každém případě alespoň trochu užitečnou část pravdy.“

„Pokud ovšem není vrahem on sám,“ podotkl Nascimont.

„Ach, takhle to je? Takže ty jsi ten zločin vyřešil, můj příteli? Udělal to Vathiimeraak?“

„Docela dobře by tomu tak mohlo být.“

„V tom případě mi to vysvětli, jestli můžeš.“

Nascimont pokynul Aarisiimovi. „Pověz mu to.“

„Výsosti, když jsem Vathiimeraaka spatřil, pošeptal jsem vám, že toho muže odněkud znám,“ řekl Metamorf. „Skutečně ho znám, třebaže mně chvíli trvalo, než jsem si ho dokázal zařadit. Je to příbuzný rebela Faraataay. Ve dnech, kdy jsem byl s Faraataaou v Piuri-faynu, často jsem Vathiimeraaka vídal po jeho boku.“

To bylo neočekávané. Valentin však skryl překvapení a klidným hlasem řekl: „Záleží na tom? Co naše amnestie, Aarisiime? Všem rebelům, kteří souhlasili s tím, že budou po krachu Faraataaova vládního tažení udržovat mír, bylo

odpuštěno a byla obnovena všech-na jejich občanská práva. Tobě ze všech lidí nejméně je třeba tohle připomínat.“ „Což ovšem neznamená, že se všichni přes noc proměnili ve spořádané občany, že ano, Valentine?“ naléhal na něj Nascimont. „Určitě je možné, že tento Vathiimeraak, muž Faraataaovy vlastní krve, stále přechovává silné city k –“ Valentin pohlédl na Magadone Sambisu. „Věděla jsi, že je pří-buzným Faraataay, když jsi toho muže najímala za předáka dělníků?“

Zdalo se, že je na rozpacích. „Ne, Výsosti, to jsem nevěděla, třebaže jsem si byla vědoma skutečnosti, že se zúčastnil rebelie a přijal amnestii. A přišel k nám s tím nejlepším doporučením. Před-pokládá se od nás, že věříme, že amnestie měla nějaký význam, že ano? Že je po rebelii a navždy se s ní skoncovalo, a že ti, kteří se jí zúčastnili a litovali svého činu, si zaslouží, aby jim bylo umožněno –“

„A ty myslíš, že on svého jednání skutečně lituje?“ zeptal se Na-scimont. „Může to vůbec někdo opravdu vědět? Já říkám, že ve sku-tečnosti je proradný od hlavy až k patě. Ten jeho zvučný dunivý hlas! Ten vznešený květnatý styl mluvy! Ty výrazy hluboké úcty k Ponti-fikovi! Všechno to bylo falešné. A co se týče Huukaminaanovy vraž-dy, jen se na něj podívejte! Myslíte si, že bylo snadné rozsekat toho nebohého muže na kusy? Jenomže Vathiimeraak má tělesnou stavbu samce bidlaka. V té vesnici hubených křehkých lidiček mezi nimi vyčníval jako strom dwikka na ploché louce.“

„Jenom proto, že má sílu, aby ten zločin mohl provést, nezna-mená to, že to opravdu udělal,“ namítl Valentin se známkou podráždění. „A ta druhá záležitost, že je příbuzným Faraataay – jaký možný motiv mu to poskytuje k zavraždění neškodného starého piurivarské-ho archeologa? Ne, Nascimonte. Ne. Ne. Vím, že tobě a Tuni-gornovi by trvalo pouhých pět minut, než byste se usnesli, že ten muž by měl být na doživotí uvězněn v sangamorských sklepeních hluboko pod Hradem. Jenomže my potřebujeme alespoň nějaké dů-kazy, než kohokoli prohlásíme vrahem.“ Magadone Sambise řekl: „A teď, co ten khivanivod? Proč jsi nám neřekl, že s dělníky ve vesnici žije khivanivod?“ „Ten je ode dne vraždy pryč, Vaše Veličenstvo,“ odpověděla, s obavami hledíc na Valentina. „Abych byla opravdu upřímná, docela jsem na něj zapomněla.“

„Jaký je? Popiš mi ho.“

Pokrčila rameny.

„Starý. Špinavý. Ubožák posedlý pověrami jako všichni tihle kmenoví šamani. Co o něm mohu říct? Nemám ráda, když se zdržuje poblíž. Předpokládám však, že to je cena, kterou musíme platit za to, že zde smíme kopat.“

„Způsobil vám někdy nějaké potíže?“

„Maličko. Neustále strká nos do všemožných věcí, strachuje se, že spácháme nějaký druh svatokrádeže. Svatokrádeže – ve městě, které samotní Piurivarové zničili a uvalili na ně kletbu! Jakou mož-nou škodu bychom tady mohli napáchat, po tom, co městu již způso-bili oni sami?“

„Bylo to jejich hlavní město,“ podotkl Valentin. „Mohli si tady dělat, co se jim zlíbilo. Určitě nejsou nadšení, že jsme sem přišli a hrabeme se v jejich ruinách. – Ale snažil se ten khivanivod někdy ve skutečnosti překazit jakoukoli část vaší práce?“

„Protestuje proti otevření Schrány Zkázy.“

„Ach tak. Říkala jsi, že by kvůli tomu mohl vyvstat jistý politic-ký problém. Vznosl formální protest, že ano?“ Dohoda, kterou Va-lentin vyjednal svolení poslat archeology do Velalisieru, zahrnovala právo veta pro Piurivary ohledně jakéhokoli aspektu práce, který se jim nebude zamlouvat.

„Doposud nám pouze jednoduše oznámil, že si nepřeje, aby-chom tu schránu otevřeli,“ upřesnila Magadone Sambisa.

„On a já a doktor Huukaminaan jsme kvůli tomu měli mít minulý týden schůz-ku a měli jsme se dohodnout na kompromisu, i když si nedovedu představit, jaký kompromis může být mezi otevřením schrány a jejím neotevřením. Tak či tak ke schůzce nedošlo, ze zřejmých tragických důvodů. Nyní, když jste tady, možná sám rozsoudíte tu při, až se Torkkinuuminaad vrátí odkudkoli, kam se vydal.“

„Torkkinuuminaad?“ zeptal se Valentin. „To je khivanidovo jméno?“

„Ano, Torkkinuuminaad.“

„Ta metamorfská jména, co si při nich člověk láme jazyk,“ po-steskl si Nascimont zachmuřeně. „Torkkinuuminaad! Vathiimeraak! Huukaminaan!“ Zamračil se na Aarisiima. „U boží prozřetelnosti, chlape, to je pro tvoje lidi tak důležité dávat si jména, která je abso-lutně nemožné vyslovit, když jste si docela dobře mohli –“

„Tento systém je velmi logický,“ odpověděl Aarisiim vážně. „Zdvojení samohlásek v první části jména znamená –“

„Ušetři si tuhle diskusi na někdy jindy, budeš-li tak laskav,“ Va-lentin mávl rukou v zamítavém gestu. Magadone Sambise řekl: „Je-nom ze zvědavosti; jaký panoval vztah mezi khivanivodem a dokto-rem Huukaminaanem?“

Nepřátelský? Napjatý? Myslel si, že je svato-krádež vytrhávat plevy z těchto ruin a snažit se opět postavit některé z budov?“

„Vůbec ne,“ odpověděla Magadone Sambisa. „Vycházeli spolu dobře. Chovali jeden druhého v té nejvyšší úctě, třebaže jen boží prozřetelnost ví, proč doktor Huukaminaan toho špinavého starého divocha toleroval, byť jen na půl minuty. – Proč? Chcete naznačit, že ten Torkkinuuminaad by mohl být vrahem?“

„Je to nepravděpodobné? Sama nemáš jediné dobré slovo, které bys o něm řekla.“

„Je otravnou přítěží, přinejmenším co se týče záležitosti té schrány. Činí sám ze sebe vážnou překážku naší práce. Ale vrah? Dokonce ani já bych nezašla tak daleko, Vaše Výsosti. Každý věděl, že on a Huukaminaan jsou jeden druhému velmi nakloněni.“

„Přesto ho raději vyslechneme,“ řekl Nascimont.

„Ano,“ souhlasil Valentin. „Zítra vyšli jezdce po archeologické zóně, aby po něm pátrali. Je někde tady v ruinách, je to tak? Najděte ho a přiveďte ho sem. Pokud to naruší jeho spirituální rozjímání, tak ať. Povězte mu, že Pontifex mu nařizuje, aby se před něj dostavil.“

„Postarám se o to,“ ujistila ho Magadone Sambisa.

„Pontifex je velmi unavený,“ řekl Valentin. „Pontifex půjde spát.“

Konečně v samotě svého vznešeného královského stanu po ne-konečném vynakládání sil rušného dne Valentin zjistil, že s překva-pivou intenzitou postrádá Carabellu: tu malou, šlachovitou ženu, která s ním sdílela jeho osud téměř od samého počátku, od těch div-ných časů, kdy se ocitl v Pidroidu, na druhém konci kontinentu, zba-vený paměti, nevěda, kým je. Byla to ona, kdo ho miloval jen kvůli němu samotnému, aniž věděla o tom, že ve skutečnosti je Vládcem, netušícím pravdu o své skutečné identitě, ona mu pomohla připojit se k žonglérské skupině Zalzana Kavola a postupně spojila svůj život s jeho; a když započal svůj udivující návrat do výšin moci, znovu to byla ona, kdo ho následoval na samý vrchol světa.

Přál si, aby s ním byla právě teď. Aby seděla vedle něho a mlu-vila s ním, tak jako spolu vždycky hovořili před spaním. Aby ho pře-nesla přes pokroucené větévky všeho, co před něj bylo položeno v průběhu dne. Aby mu pomohla dát smysl těm spleťtým tajemstvím, která pro něj toto mrtvé město představovalo. Aby prostě byla s ním.

Ale Carabella ho do Velalisieru nenásledovala. Hádala se s ním, tvrdila, že pro něj je bláznivou ztrátou času vydat se sem, aby osobně vyšetřil tuto vraždu. „Pošli Tunigorna,“ naléhala, „pošli Miriganta, pošli Sleeta, pošli kohokoli z vysokých pontifikálních úředníků. Proč bys tam měl jet sám?“

„Protože musím,“ odpověděl jí Valentin. „Protože jsem zodpo-vědný za začlenění Metamorfů do běhu tohoto světa. Vykopávky ve Velalisieru jsou podstatnou součástí mého plánu. A vražda toho sta-rého archeologa mne nutí myslet si, že se do chodu vykopávek snaží zasahovat zrádci.“

„To je za vlasy přitažené,“ namítala Carabella.

„Pokud i je, tak ať si. Jenomže sama dobře víš, jak dlouho čekám na příležitost dostat se ven z Labyrintu, i kdyby jenom na týden či dva. Proto do Velalisieru pojedu.“

„A já nepojedu. Já to místo nenávidím, Valentine. Je to místo smrti a zkázy. Viděla jsem je dvakrát a je s podivem, že mne nestraší ve snách. Jestli se tam chceš vydat, pojeděš beze mne.“

„Já opravdu chci jet, Carabello.“

„Jeď si tedy, když musíš.“ A políbila ho na špičku nosu, protože neměli ve zvyku hádat se, ba dokonce spolu ani nijak zvlášť nesou-hlasit. Ale když se vydal na cestu, opravdu jel bez ní. Dnes večer je Carabella ve svých královských komnatách v Labyrintu, zatímco on je zde ve svém velkolepém osamělém stanu, v tomto vyprahlém a zbořeném městě prastarých duchů.

Přišli k němu té noci ve snech, ti duchové.

Přišli s takovou intenzitou, až si myslel, že má vizi – srozumí-telnou a účelovou přímou komunikaci ve formě snu. Ale nebylo to podobné žádné vizi, kterou měl kdy předtím. Sotva zavřel oči, ocitl se, bloude, mezi popraskanými a živly naruše-nými budovami mrtvého Velalisieru. Přízračné světlo, strašidelné a tajemné, vyzařovalo a tryskalo z každého rozbitého kamene. Celé město bylo obklopeno limetově zelenou a citrónově žlutou září; pul-zovala vlastní vnitřní luminiscenci. Ze vzduchu se na něj urážlivě šklebily světélkující obličejové duchů. Slunce samotné se svíjelo a ská-kalo v divokých smyčkách po obloze.

V zemi před ním zel temný otvor vstupu do podzemí a on do něj bez váhání vešel. Sestoupil po dlouhé řadě masivních, lišejníkem porostlých kamenných schodů, do nichž byly vytesány archaické zdvojené runy. Každý pohyb byl nesmírně namáhavý. Třebaže schá-zel stále níž, musel přitom vynakládat úsilí, jako by pracně vystupo-val vzhůru. Zápole takto celou cestu, sestupoval stále níž a níž, ale neustále měl pocit, jako by putoval vzhůru proti mocnému tlaku, jako by vystupoval na nějakou převrácenou pyramidu, ne tak štíhlou, jako byly ty nad úrovní země tohoto města, ale na nějakou nepředstavitel-né velikosti a průměru. Viděl sám sebe, jak si namáhavě probíjí cestu po úbočí hory; ale byla to hora, jejíž vrchol směřoval dolů, a on věděl, že sestupuje do labyrintu mnohem děsivějšího, než byl ten, ve kterém trávil svůj každodenní život.

Kolem něho se omračující rychlostí mihaly obličejové duchů a ve vírech od něj odplouvaly. Odkudsi z temnoty k němu přiletěl chech-tavý smích. Vzduch byl vlhký, horký a páchl. Tíha gravitace byla nesnesitelná. Když sestupoval, stále níž a níž úrovněmi nekonečné hloubky, v občasných záblescích oslnivého žlutého světla zahlédl jeskyně; táhly se do všech stran, rozšiřovaly se směrem ven v nepo-chopitelných úhlech.

A pak ho do očí udeřil náhlý jas. Pulzující oheň podzemního slunce směřoval vzhůru z hlubin před ním; nevlídná, hrozivá záře.

Valentin zjistil, že je bezmocně tažen k tomu strašlivému světlu; aniž si byl vědom přesunu, už nebyl pod zemí, ale venku v rozlehlos-ti Velalisierské planiny, a stál na vrcholu jedné z velkých plošin z modrého kamene, známých jako Stoly bohů.

V ruce měl dlouhý nůž, zaoblený handžár, který se v jasů odpo-ledního slunce zatřpytil jako blesk.

Když pohlédl do dále přes planinu, uviděl početné procesí. Při-bližovalo se z východu, od vzdáleného moře: tisíce lidí, stovky tisíc, jako armáda mravenců na pochodu. Ne, dvě armády; protože byli rozděleni do dvou velkých souběžných zástupů. Na konci každého zástupu v dále blízko horizontu Valentin rozlišil dvě obrovité dře-věné plošiny umístěné na titánských kolech. Byla k nim připevněna těžká vlečná lana a účastníci procesí s mocnými sténavými škubnu-tími pomalu táhli povozy kupředu, o stopu či dvě s každým škubnu-tím, stále blíž ke středu města.

Na každém povozu ležel svázaný kolosální obří král, mořský drak monstrózní velikosti. Velcí tvorové hleděli se zuřivostí v očích na svoje vězňatele, ale nebyli schopni, dokonce ani se svou nesmír-nou silou mořských draků, osvobodit se z pout, jakkoli se snažili. A s každým zatáhnutím za vlečná lana je povozy přivázely blíž k ploši-nám zvaným Stoly bohů. K místu obětování.

K místu, kde mělo dojít k tomu strašlivému šílenství Znesvěce-ní. Kde stál Valentin, Pontifex Majipooru, s dlouhým lesklým nožem v ruce.

„Výsosti? Výsosti?“

Valentin zamrkal a známeně otevřel oči. Stál nad ním Kožomē-nec, extrémně vysoký a velmi útlé postavy, s očima tak šikmýma a zúženýma, že to na první pohled vypadalo, jako by žádné neměl. Valentin chtěl poplašeně vyskočit, ale pak, když po chvíli v návštěv-níkovi poznal Aarisiima, uvolnil se.

„Křičel jste,“ Metamorf vypadal rozpačitě. „Byl jsem na cestě k vám, abych vám sdělil jednu podivnou novinu, kterou jsem se do-zvěděl, a když jsem byl venku před vaším stanem, uslyšel jsem váš hlas. Jste v pořádku, Veličenstvo?“

„Byl to jenom sen. Velmi ošklivý sen.“ Který dosud nepříjemně prodléval na okrajích myslí. Valentin se se zachvěním pokusil osvo-bodit z jeho sevření. „Kolik je hodin, Aarisiime?“

„Hodina Haiguse, Veličenstvo.“

Čas po půlnoci. Do svítání bylo ještě daleko.

Valentin přinutil sám sebe probrat se. Široce rozevřenýma očima hleděl do prakticky bezrýsého Metamorfova obličej.

„Novinu, ři-káš? Jakou novinu?“

Metamorfova barva se prohloubila z bledě zelenkavé do hutné zeleni a šterbiny očí se mu třikrát či čtyřikrát zachvěly.

„Hovořil jsem dnes v noci s jedním z archeologů, ženou jménem Hieekraad, která vede záznamy o nalezených artefaktech. Odvedl mě k ní pře-dák kopáčů, ten Vaathimeraak z vesnice. Mám dojem, že on a Hiee-kraad jsou milenci.“

Valentin se netrpělivě zavrtěl. „Jdi k věci, Aarisiime.“

„Přibližuji se k tomu, pane. Zdá se, že Hieekraad pověděla Va-thiimeraakovi věci o vykopávkách, které by obyčejný předák jinak nikdy nevěděl. A on mně všechny ty věci dnes večer řekl.“

„Nu?“

„Oni nám lžou, Výsosti – všichni archeologové, celá ta smečka, úmyslně před námi zatajují něco důležitého. Něco zcela unikátního, jejich hlavní objev. Když se Vathiimeraak od Hieekraad dozvěděl, že byl po celou dobu takto klamán, přinutil tu ženu jít s ním za mnou a povědět mi celou pravdu.“

„Pokračuj.“

„Stalo se tohle.“ Aarisiim se na okamžik odmlčel a maličko se zahoupal, jako by se měl vrhnout do bezedné propasti.

„Dva týdny před svou smrtí objevil doktor Huukaminaan pohřební místo, o kte-rém dosud nikdo neměl tušení. Bylo to v jinak opuštěné oblasti na západním okraji města. Magadone Sambisa tam tehdy byla s ním. Jedná se o hrob pocházející z doby po opuštění města, datovaný do naší historické éry. Ve skutečnosti z doby nedlouho po vládě Stiamo-tově.“

„Ale to přece není možné,“ namítl Valentin zamračeně. „Po-mineme-li tu drobnou záležitost, že nad tímto místem visí kletba a žádný Piurivar by se sem neodvážil po jeho zničení vkročit, v té době na tomto kontinentu stejně žádní Piurivarové nežili. Stiamot je všechny poslal do rezervací v Zimroelu. Tohle velmi dobře víš, Aari-siime. Tady něco nehraje.“

„To nebyl piurivarský hrob, Vaše Veličenstvo.“

„Cože?“

„Byl to hrob člověka,“ odpověděl Aarisiim. „Podle té ženy Hie-ekraad dokonce hrob Pontifika.“

Valentin by nemohl být víc překvapen, ani kdyby před ním Aa-risiim odjistikl explozivní nálož.

„Pontifika?“ opakoval nevěřícně. „Hrob Pontifika, zde ve Vela-lisieru?“

„Tvrdí ta Hieekraad. Stoprocentní identifikace. Nalezli na zdech hrobu symboly – znak Labyrintu a další věci podobného druhu, ce-remoniální předměty rozložené vedle těla, nápisy – všechno nazna-čovalo, že to je Pontifikův hrob, tisíce let starý. Tak mně to řekla a já myslím, že mluvila pravdu. Vathiimeraak nad ní stál a mračil se, když to říkala. Byla z něho tak vystrašená, že by si sotva dovolila pronést nějaké lži.“

Valentin vstal a začal rázovat sem a tam po stanu. „U boží pro-zřetelnosti, Aarisiime! Pokud je tohle pravda, je to něco, s čím jsem měl být obeznámen ihned, jakmile to vyšlo najevo. Nebo se o tom alespoň měli zmínit při mém příjezdu. Hrob pradávného Pontifika a oni ho přede mnou tají? Neuvěřitelné! Neuvěřitelné!“

„Byla to Magadone Sambisa samotná, kdo nařídil, aby všechny zprávy o tom objevu byly utulány. Neučinili žádné veřejné oznáme-ní. Dokonce ani kopáčům neřekli, co to vlastně vykopávají. Mělo to zůstat tajemstvím, o kterém by věděli jenom archeologové.“

„Tohle ti také řekla ta Hieekraad?“

„Ano, Výsosti. Prý Magadone Sambisa tento příkaz vydala v tentýž den, kdy byl hrob nalezen. Ta Hieekraad mně kromě toho pro-zradila, že doktor Huukaminaan proti rozhodnutí Magadone Sambisy silně protestoval, že ve skutečnosti se kvůli tomu spolu hádali. Ale on to nakonec vzdal. A když došlo k té vraždě a oni se dozvěděli, že osobně přijedete do Velalisieru, Magadone Sambisa svolala schůzi archeologického týmu a znovu jim všem důrazně nařídila, aby vám o tom nález nic neřekli. Každému, kdo měl něco společného s tou vykopávkou, bylo zvlášť zdůrazněno, aby si všechno nechal pro sebe a nic vám neprozradil.“

„Absolutně neuvěřitelné,“ zamumlal Valentin.

Aarisiim naléhavě prosil: „Pokud to budete vyšetřovat, Výsosti, musíte chránit tu ženu Hieekraad. Jestli se Magadone Sambisa dozví, že ona prozradila nález hrobu, bude mít velké problémy.“

„Hieekraad není jediná, kdo tu bude mít problémy,“ zavřel Va-lentin. Vyklouzl z nočního úboru a začal se oblékat.

„Ještě jedna věc, Výsosti. Ten khivanivod – Torkkinuuminaad? Je nyní u toho hrobu. Právě tam odešel, aby se modlil a rozjímal. Tuto informaci jsem získal od předáka Vathiimeraaka.“

„Skvělé,“ utrousil Valentin. Hlava se mu točila. „Vesnický khi-vanivod mumlá piurivarské modlitby v hrobě Pontifika! Nádherné! Úžasné! – Ihned sem přiveď Magadone Sambisu, Aarisiime.“

„Výsosti, je ještě velice brzy a –!“

„Slyšel jsi, Aarisiime?“

„Ano, Výsosti,“ Kožomēnec tentokrát promluvil poníženějším tónem. Zhluboka se uklonil a vyšel ven, aby sehnal Magadone Sam-bisu.

„Prastarý hrob Pontifika, Magadone Sambiso, a vy jste nic neo-známili? Prastarý hrob Pontifika a když přijede na inspekci vykopá-vek současný Pontifex, ty se snažíš ze všech sil zabránit, aby se to dozvěděl? Ujišť uji tě, že je pro mne nesmírně obtížné tomu uvěřit.“

Úsvit byl stále ještě hodinu vzdálen. Magadone Sambisa, před-volaná k výslechu přímo z postele, vypadala ještě bledší a ztrhanější než včera, a v očích měla patrný náznak strachu. Navzdory tomu ale byla schopná sebrat něco ze své síly a odhodlání, které ji vynesly na přední místo v profesi, a z hlasu jí dokonce zazníval ledově chladný nádech vzdoru. „Kdo vám pověděl o tom hrobě, Vaše Veličenstvo?“ zeptala se.

Valentin otázku ignoroval: „To na tvůj příkaz byl objev zata-je?“

„Ano.“

„Navzdory silným námitkám doktora Huukaminaana, jak jsem pochopil.“

Obličejem jí přelétl náznak hněvu. „Vidím, že vám pověděli opravdu všechno, že ano? Kdo to byl? Kdo?“

„Dovol mně připomenout ti, paní, že otázky tady kladu já. – Je tedy pravda, že Huukaminaan s tebou ohledně zatajení toho objevu nesouhlasil?“

„Ano,“ odpověděla velmi tiše.

„Proč?“

„Považoval to za prohřešek vůči pravdě,“ Magadone Sambisa stále hovořila potichu. „Musíte pochopit, Výsosti, že doktor Huuka-minaan byl bezvýhradně oddán své práci. Což znamená, tak jak to ostatně platí pro nás všechny, objevování ztracených aspektů naší minulosti prostřednictvím důsledné aplikace formálních archeologic-kých disciplín. Byl tomu zcela propadlý, byl opravdový a ryzí vě-dec.“

„Zatímco ty tomu nejsi tak docela oddána?“

Magadone Sambisa zrudla a zahanbeně uhnula očima. „Připouš-tím, že moje chování někdy bývá příčinou, že to tak možná vypadá. Ale někdy musí dokonce i pronásledování pravdy ustoupit před tak-tickou realitou, alespoň na čas, což vy jako Pontifex zajisté nebudete popírat. A já měla důvody, důvody, které se mně zdály dostatečně pádné, abych neměla zájem o proniknutí zpráv o tom hrobě na veřej-nost. Doktor Huukaminaan s mým názorem nesouhlasil; dlouho a tvrdě jsme se o to přeli. Byla to jediná příležitost během naší dlouho-dobé spolupráce, kdy jsme spolu v něčem nesouhlasili.“

„A nakonec nezbyvala jiná možnost než ho kvůli tomu zavraž-dit? Protože ti ustoupil se zjevnou neochotou a ty sis nebyla jistá, zda dokáže mlčet?“

„Výsosti!“ Výkřik téměř nepopsatelného šoku.

„Zajisté v tom lze hledat motiv pro zabití. Není tomu tak?“

Vypadala ohromeně. Bezmocně mávala rukama, s dlaněmi ob-rácenými vzhůru v němé prosbě. Uplynula dlouhá chvíle, než byla schopná přimět sama sebe promluvit. Ale než tak učinila, získala zpět hodně ze své typické vyrovnanosti.

„Veličenstvo, to, co jste zde právě naznačil, je pro mne velkou urážkou. Provinila jsem se tím, že jsem zatajila nález hrobu, to ano. Přisáhám vám však, že se smrtí doktora Huukaminaana nemám nic společného. Nedokážu vám ani vypovědět, jak hodně jsem toho mu-že obdivovala. Byly mezi námi jisté profesionální rozdíly, ale –“ Za-vrtěla hlavou. V tu chvíli vypadala velmi vyčerpaně. Tichým hlasem řekla: „Já jsem ho nezabila. Nemám ani ponětí, kdo to mohl udělat.“

Valentin se rozhodl přijmout její obhajobu, alespoň prozatím. Bylo obtížné uvěřit, že zármutek jenom hraje.

„Dobrá tedy, Magadone Sambiso. Nyní mi ale pověz, proč ses rozhodla utajit nález toho hrobu.“

„To bych vám nejdříve musela povědět jednu starou piurivar-skou legendu, příběh z jejich mytologie, který jsem slyšela od khiva-nivoda Torkkinuuminaada v den, kdy jsme hrob našli.“

„Je to nutné?“

„Ano, je.“

Valentin si povzdychl. „V tom případě povídej.“

Magadone Sambisa si navlhčila rty a zhluboka se nadechla.

„Byl kdysi jeden Pontifex, jak se praví v příběhu,“ začala, „který žil v letech brzy po porážce Piurivarů Vládcem Stiamotem. Tento Pontifex, když byl mlád, bojoval v Dobyvačné válce. Případlo mu tedy velení nad táborem piurivarských vězňů, kde naslouchal někte-rým z jejich příběhů, které si vypravovali u táborových ohňů. Byl mezi nimi i příběh o Znesvěcení ve Velalisieru – o obětování dvou mořských draků Posledním králem a o následném zničení města. Pověděli mu také o zbořeně Sedmé pyramidě a o schráně pod ní, o Schráně Zkázky, jak ji nazývali, ve které jsou podle nich pohřbeny určité předměty datované z doby Znesvěcení – předměty, které toho, kdo je vlastní, obdarují, jsou-li patřičně použity – božskou mocí nad všemi silami prostoru a času. Tento příběh mu nedával pokoj a o mnoho let později, když se stal Pontifikem, vydal se do Velalisieru s úmyslem nalézt schránu Sedmé pyramidy, Schránu Zkázky, a otevřít ji.“

„Chtěl vyzvednout ty magické předměty a použít je, aby získal božskou moc nad silami prostoru a času?“

„Přesně tak,“ odpověděla Magadone Sambisa.

„Myslím, že chápu, kam míříš.“

„Možná že ano, Veličenstvo. V legendě se praví, že odešel na místo zborcené pyramidy, vykopal tunel do země, objevil kamennou chodbu, která vede ke zdi schrány, našel tu zeď a učinil přípravy k jejímu otevření.“

„Ale sedmá schrána, jak jsi mně řekla, je nedotčená. Od doby, kdy bylo město opuštěno, do ní nikdo nevstoupil.“

Alespoň jsi to říka-la.“

„Nikdo do ní nevstoupil. Tím jsem si jistá.“

„Co tedy ten Pontifex –“

„Zbýval jen okamžik do rozboření zdi, když ze tmy vyskočil Pi-urivar, který se v tunelu schovával přes noc, a probodl mu srdce me-čem.“

„Počkej,“ zarazil ji Valentin. Začínala se ho zmocňovat podrážděnost. „Říkáš, že z ničeho nic ze tmy vyskočil Piurivar a zabil ho? Piurivar? O stejné věci jsem se bavil s Aarisiimem. Nejenže zde v Alhanroelu žádní Piurivarové v té době nebyli, protože vládce Stia-mot je všechny zavřel do rezervaci v Zimroelu, ale předpokládalo se, že nad tímto místem vládne kletba, která příslušníkům jejich vlastní rasy bránila jenom se k městu přiblížit.“

„Kromě strážců schrány, kteří byli z kletby vyňati,“ upřesnila Magadone Sambisa.

„Strážců?“ divil se Valentin. „Jakých strážců? Nikdy jsem ne-slyšel o tom, že by tu byli nějakí piurivarští strážci.“

„Ani já ne, dokud mně Torkkinuuminaad nevyprávěl tento pří-běh. V době zničení města a jeho opuštění se Piurivarové zřejmě rozhodli zanechat zde malou skupinu strážců, aby se nikdo nemohl vloupat do sedmé schrány a získat přístup k čemukoli, co je v ní uza-vřeno. Ta skupina strážných zde plní svoji povinnost po mnoho sta-le-tí. Byli zde i tehdy, když sem Pontifex přišel hledat schránu. Jeden z nich se schoval v tunelu a zabil Pontifika právě ve chvíli, kdy se chystal probourat zed.“

„A jeho lidé ho pohřbili zde? Proč by něco takového měli dě-lat?“

Magadone Sambisa se usmála. „Samozřejmě proto, aby celou věc utajili. Považte, Veličenstvo: Pontifex přichází do Velalisieru hledat tajemnou a zakázanou vědomost a je zavražděn Piurivarem, který se nepozorovaně pohybuje po údajně zakázaném městě. Kdyby se o tom svět dozvěděl, všichni by se ve světle těchto informací mu-seli stydět.“

„Myslím, že máš pravdu.“

„Příslušníci pontifikální gardy by určitě nechtěli, aby se pro-slechlo, že jim pána zabili rovnou pod nosem. Ani nijak zvlášť ne-dychtili rozhlásit příběh o tajné schráně, neboť by to mohlo vést k tomu, že by ji začali hledat ostatní. A určitě nechtěli, aby kdokoli věděl, že Pontifex zahynul rukou Piurivara; vždyť to bylo něco, co by mohlo znovu zjiš-tit všechny rány Dobyvačné války a možná vést k velmi nepřijemným odvetným opatřením.“

„A tak to všechno raději ututlali,“ shrnul Valentin.

„Přesně tak. Vykopali hrob na odlehlém konci ruin, pohřbili tam Pontifika s určitými příslušnými obřady a vrátili se do Labyrintu se zprávou, že Jeho Výsost byla v ruinách náhle zasažena nějakou ne-známou nemocí a jim se zdálo nemoudré převážet tělo z Velalisieru do Labyrintu k obvyklému státnímu pohřbu. – Ghorban se jmenoval. Na stěně hrobky je nápis, který uvádí jeho jméno. Ghorban Pontifex, třetí Pontifex po Stiamotovi. Skutečně existoval. Pátrala jsem po něm v Domě záznamů. Uvidíte ho tam zapsaného v seznamu.“

„Mně to jméno nepřipadá povědomé.“

„Ne. Nepatří zrovna k těm, co se proslavili. Ale kdo by si je bez-tak všechny pamatoval? V průběhu tisíců let jsou jich stovky a sto-ky. Ghorban byl Pontifikem jenom krátký čas a jediná významná událost, která se během jeho vlády přihodila, byla ze záznamů peč-li-vě vymazána. Mluvím o jeho návštěvě Velalisieru.“

Valentin přikývl. U velkého plátna před Domem záznamů v La-byrintu se zastavoval poměrně často a mnohokrát hleděl na ten dlou-hý seznam předchůdců, žasl nad jmény všech těch dávných zapomenutých monarchů. Meyka, Spurifona, Heslaina, Kandibala a tu-tý dal-sích. Nad jmény náležejícími těm, kteří ve své době byli významní-mi muži, ale jejichž dny byly již tisíce let daleko v minulosti. Nepo-chybně seznam uváděl i Ghorbana, pokud Magadone Sambisa tvrdí-la, že tam je: v královské vznešenosti na čas panoval jako Vládce Ghorban na vrcholu Hradní hory a pak se ve zralém věku stal Ponti-fikem a z nějakého důvodu vykonal návštěvu tohoto proklatého měs-ta Velalisieru, kde našel smrt a upadl v zapomnění.

„Podivný příběh. Ale nějak v souvislosti s ním nechápu, proč jsi chtěla zatajit nález Ghorbanova hrobu?“

„Ze stejného důvodu, který ony dávné Pontifikovy muže přiměl zatajit skutečné okolnosti jeho smrti,“ odpověděla Magadone Sam-bi-sa. „Určitě víte, že většina obyčejných lidí má z tohoto města hrůzu. Strašlivý příběh Znesvěcení, kletba a řeči o duších prodlévajících v ruinách, všeobecná bezútěšnost místa – nu, dobře víte, jací lidé jsou, Vaše Veličenstvo. Jak bázlíví umí být tváří v tvář neznámu. A já jsem měla strach, že kdyby Ghorbanův příběh vyšel na světlo – tajná schrána, hledání záhadného magického kouzla dávným Pontifikem, vražda tohoto Pontifika Piurivarem – zvedla by se taková vlna všeo-bečného pozdvižení a odporu, že velalisierské naleziště by muselo být uzavřeno. Nechtěla jsem, aby k tomu došlo. To je všechno, Vaše Veličenstvo. Myslím, že jsem se jen snažila chránit svoji práci. Nic víc v tom nebylo.“

Bylo to pokořující doznání. Zanícené nadšení, s nímž příběh vy-právěla, se změnilo v bezvýrazný, unavený tón téměř bez života. Pro Valentína to byl tón naprosté upřímnosti.

„A doktor Huukaminaan s tebou nesouhlasil v názoru, že zve-řejnění nálezů hrobu by mohlo být hrozbou pro pokračování vaší práce na vykopávkách?“

„Viděl to riziko, ale nezajímalo ho. Pro něj vždycky byla na prvním místě pravda. Pokud by se veřejné mínění postaralo, aby vy-kopávky byly uzavřeny a nikdo zde nepracoval dalších padesát či sto nebo pět set let, jemu by to nevadilo. Jeho čest by mu z žádného dů-vodu nedovolila tajit tak ohromující historický nález. A tak jsme se hádali, až jsem ho nakonec donutila to vzdát. Viděl jste, jak tvrdo-hlavá umím být. Ale nezabila jsem ho. Kdybych chtěla někoho zabít, nebyl by to doktor Huukaminaan. Byl by to khivanivod, který ve skutečnosti chce, aby byly vykopávky zavřeny.“

„Opravdu? Říkala jsi, že on a Huukaminaan spolu vycházeli dobře.“

„Většinou ano. Jak jsem vám říkala včera, byla zde jedna zále-ži-tost, ve které se on a Huukaminaan rozcházel: záležitost, zda otevřít či neotevřít tu schránu. Huukaminaan a já, jak víte, jsme měli v úmyslu otevřít ji ihned, jakmile se nám podaří zařídít to tak, abyste mohli být přítomni vy a Vládce Hissun. Khivanivod však zaníceně protestoval. Veškerá další naše

práce zde je pro něj přijatelná, ale tohle ne. Schrána Zkázy, opakoval stále, je tím nejsvatějším ze sva-tého, tím nejposvátnějším artefaktem všech Piurivarů.“

„Možná, že v tomhle by mohl mít pravdu,“ podotkl Valentin.

„Vy si také nemyslíte, že bychom se měli podívat dovnitř té schrány?“

„Já si jenom myslím, že jsou zde jistí významní piurivarští vůd-ci, kteří by nemuseli chtít, aby k tomu došlo.“

„Ale Danipiur sama nám dala svolení pracovat zde! A nejenom to. Ona i ostatní piurivarští vůdcové chápou, že jsme sem přišli proto, abychom město zrestaurovali – že doufáme, že budeme moci odčinit maximální množství škod napáchaných během tisíců let jeho zkázy. V tomto ohledu neměli žádných námitek. A jenom abychom si byli dokonale jistí, že naše práce zde neurazí piurivarskou společnost, shodli jsme se všichni na tom, že naše expedice bude sestávat ze stejného počtu piurivarských a nepiurivarských archeologů, a že dok-tor Huukaminaan a já společně budeme jejichmi rovnocennými vedou-cími.“

„Třebaže se ukázalo, že ty jsi o něco rovnoprávnější než on, když došlo k výraznému rozporu mezi vámi dvěma, že ano?“

„V případě Ghorbanova hrobu ano,“ souhlasila Magadone Sam-bisa, která vypadala jen maličko vyvedená z míry. „Ale jen v tomto jediném případě. Ve všem ostatním jsme spolu pokaždé bezvýhradně souhlasili. Například v otázce otevření té schrány,“

„Což bylo rozhodnutí, proti kterému protestoval khivanivod.“

„Khivanivod neměl právo proti něčemu protestovat, Veličen-stvo. Podle dohody, kterou jsme uzavřeli, jsme mohli jakéhokoli Piu-rivara, jenž měl námitky proti některému aspektu naší práce z důvo-dů náboženského citění, poslat před Danipiur, která by o celé záleži-tosti rozhodla v konzultaci s vámi a Vládcem Hissunem.“

„Ano. Ten dekret jsem ve skutečnosti vydal já sám.“

Valentin na okamžik zavřel oči a stiskl k sobě konečky prstů. Měl jsem si uvědomit, říkal si v duchu, že problémy tohoto druhu se nevyhnutelně musí objevit. Toto město má příliš tragickou historii. Došlo zde ke strašlivým věcem. Tisíce let po jeho zničení nad tím místem stále prolévá tajuplná aura piurivarské magie.

Doufal, že něco z té aury bude moci odčarovat tím, že sem pošle vědce. Místo toho se jen sám zapletl do jejich temných záhybů.

Po chvíli vzhlédl: „Z toho, co mi řekl Aarisiim, jsem pochopil, že místo, kam se ten váš khivanivod uchýlil ke spirituálnímu rozji-mání, je ve skutečnosti Ghorbanův hrob, jehož existenci jste se tolik snažili přede mnou utajit, a že je tam právě nyní. Je to pravda?“

„Myslím, že ano.“

Pontifex přešel ke vchodu do stanu a vyhlédl ven.

Přes rozlehlou bář oblohy se klenuly první bronzové pruhy po-uštního úsvitu.

„Včera večer jsem tě požádal, abys poslala jezdece, kteří se po něm podívají, a ty jsi slíbila, že to zařídíš. Neřekla jsi mi samozřej-mě, že víš, kde je. Ale poněvadž to víš, vyšli svoje lidi ihned. Roz-hovor s ním je první věcí, kterou dnes ráno hodlám udělat.“

„A když odmítne přijít, Vaše Veličenstvo?“

„Pak ať ho přinesou.“

Khivanivod Torkkinuuminaad byl v každém ohledu opravdu tak nepříjemný, jak se Magadone Sambisa snažila Valentinovi předem vysvětlit, a skutečnost, že mu lidé z Valentinovy gardy museli po-hrozit, že ho z Ghorbanova hrobu vytáhnou a odnesou k Pontifikovi i proti jeho vůli, mu náladu pranic nezlepšila. Lisamon Hultin skuteč-ně nařídila, aby ho bez ohledu na jeho hrozby a kletby z hrobu vytáh-li. Piurivarských čar a kouzel se nebála a dala mu patřičně najevo, že pokud víceméně dobrovolně nepůjde po vlastních, odnese ho k Pon-tifikovi osobně.

Metamorfský šaman byl prastarý hubený mužik, nahý až na pár chomáčů suché trávy kolem pasu a ošklivě vyhlížející amulet vyro-bený ze spletených nohou hmyzu a dalších nechutných věcí, který mu visel na roztrpené šňůrce kolem krku. Byl tak starý, že mu ze-le-ná kůže vybledla ve světle šedivou a jeho šterbinovité oči, lesklé hněvem, na Valentina zlověstně zahlížely ze sraštělých záhybů gu-movité pokožky.

Valentin začal smířlivě. „Prosím, abys omluvil, že jsme museli přerušit tvé meditace. Než se však vrátím do Labyrintu, je třeba vyře-šit jisté naléhavé záležitosti, a k tomu je tvoje přítomnost nezbytná.“

Torkkinuuminaad neřekl nic.

Valentin bez ohledu na to pokračoval. „Za prvé, v archeologické zóně byl spáchán vážný zločin. Zabití doktora Huukaminaana je úto-kem nejenom proti zákonům, ale také proti vědění samotnému. Jsem zde proto, abych dohlédl na to, že vražda bude objasněna a náležitě potrestána.“

„Co to má společného se mnou?“ reptal khivanivod a zlostně se mračil. „Pokud zde došlo k vraždě, měli byste najít vraha a potrestat ho, jestliže máte pocit, že to musíte udělat. Proč ale musí být služeb-ník Bohů, Kteří Jsou, násilným způsobem donucen přerušit posvátný kontakt s nimi? Protože Pontifex Majipooru to poroučí?“ Torkki-nuuminaad se drsně zasmál. „Pontifex! Proč by pro mne Pontifikovy příkazy měly vůbec něco znamenat? Já sloužím jenom Bohům, Kteří Jsou.“

„Sloužíš také Danipiur,“ namítl Valentin mírným, nevzrušeným tónem. „A Danipiur a já společně vládneme Majipooru.“ Ukázal na Magadone Sambisu a ostatní archeology, jak lidské, tak Metamorfy, kteří stáli opodál. „Tito lidé ve Velalisieru dnes pracují proto, že Da-nipiur jim dala svolení. I ty jsi tady na Danipiurinu žádost, jak se domnívám. Abys sloužil jako spirituální poradce těm z tvého lidu, kteří zde pracují.“

„Já jsem zde proto, že Bohové, Kteří Jsou mne žádají, abych tu byl; z žádných jiných důvodů.“

„Ať si je to, jak chce, před tebou stojí tvůj Pontifex a má otázky, které ti chce položit – a ty na ně odpovíš.“

Šamanovou jedinou odpovědí byl kyselý pohled.

„Poblíž ruin Sedmé pyramidy byla objevena schrána,“ pokračoval Valentin. „Pochopil jsem, že zesnulý doktor Huukaminaan měl v úmyslu ji otevřít. Ty jsi měl silné námitky, nemám pravdu?“

„Máte.“

„Námitky čím podložené?“

„Že ta schrána je posvátným místem a neměla by být zneuctěna nečistými rukama.“

„Jak může existovat posvátné místo ve městě, na které byla uvalena kletba?“ divil se Valentin.

„Ta schrána je přesto posvátná,“ stál si khivanivod na svém.

„Dokonce i když nikdo neví, co by mohlo být uvnitř?“

„Já vím, co je uvnitř.“

„Ty? Jak?“

„Jsem strážcem schrány. Tato vědomost je předávána od strážce ke strážci.“

Valentin cítil mrazení v páteři. „Ach tak. Strážce schrány.“ Na okamžik se odmlčel. „V tom případě jsi zřejmě oficiálně ustanoveným následníkem strážce, který zde před tisíci lety zavraždil jednoho Pontifika. Místo, kde tě nyní našli v modlitbách, jak mně bylo řečeno, je hrobem téhož Pontifika. Není tomu tak?“

„Je.“

„V tom případě,“ v koutcích Valentinových úst se objevil náznak úsměvu, „musím požádat moje strážce, aby tě velmi pečlivě hlídali. Protože příští věci, kterou hodlám udělat, příteli, je to, že nařídím Magadoně Sambise a jejím lidem, aby se okamžitě pustili do otevírání sedmé schrány. A na vlastní oči se přesvědčím, jakému nebezpečí z tvých rukou mne to vystaví.“

Torkkinuuminaad vypadal zděšeně. Metamorfický šaman začal náhle procházet celým repertoárem prudkých změn tělesné formy, divoce se stahoval a roztahoval, okraje jeho těla se s udivující rychlostí rozkládaly a znovu skládaly. Archeologové, jak lidští, tak dva Ghayrogové a malá, těsně sevrěná skupina Kožoměnců, na Valentina rovněž zírali, jako by právě řekl něco, co je mimo veškeré chápání. Dokonce i Tunigorn, Miri-gant a Nascimont byli vyjevení. Tunigorn se otočil k Mirigantovi a něco mu řekl; Mirigant odpověděl jenom pokrčením ramen a Nascimont, který stál poblíž, také naprosto zmaten jen pokrčil rameny.

Magadoně Sambisa se přidušeným hlasem zeptala: „Výsosti? To myslíte vážně? Já myslela, že ještě před chvílí jste tvrdil, že nejlépe bude ponechat tu schránu neotevřenou!“

„To že jsem řekl?“ Valentin zavrtěl hlavou. „Och ne. Ne. Jak dlouho vám bude trvat, než se pustíte do práce?“

„Nu – dovolte mi postarat se –,“ slyšel ji mumlat, „zapisovací zařízení, osvětlovací vybavení, zednické vrtáky a –“ ztichla, jako by v duchu připočítávala další položky. Pak řekla: „Mohli bychom být připraveni pustit se do práce za půl hodiny.“

„Dobrá. V tom případě jdeme.“

„Ne! To se nesmí stát!“ zavřískl divoce a hněvivě Torkkinuumi-naad.

„Stane se,“ nařídil Valentin. „A ty budeš u toho, aby ses díval. Stejně jako já.“ Pokynul k Lisamon Hultin. „Promluv s ním, Lisa-mon. Nějakým přesvědčivým způsobem mu vysvětlí, že pro něj bude mnohem lepší, když zůstane zticha.“ Magadoně Sambisa vypadala stále udiveněji: „Skutečně tohle všechno myslíte vážně, Pontifiku?“

„Och, ano. Ano. Skutečně velmi vážně.“

Zdálo se, jako by tento den trval sto hodin. Otevření jakéhokoli zapečetěného místa by i za běžných okolností bylo velmi pečlivým procesem. Ale toto místo bylo tak důležité, tak obtížené symbolickým významem, tak potenciálně explozivní v politických důsledcích jakéhokoli činu, že každý úkon byl prováděn s trojnásobnou péčí.

Valentin sám čekal během prvních stadií práce na povrchu. Pečlivě mu bylo vysvětlováno všechno, co tam dole dělají – natahují kabely k osvětlení a ventilační trubice pro kopáče; bedlivě zkoumají terén zvukovými sondami, aby se ujistili, že otevření schrány nezpůsobí zborcení stropu chodby a sonicky testují vnitřek schrány, aby zjistili, zda není hned za zdí něco důležitého, co by mohlo být během vrtání poškozeno.

To všechno trvalo celé hodiny. Konečně byli připraveni začít vrtat zeď.

„Chtěl byste se podívat, Veličenstvo?“ zeptala se Magadone Sambisa.

Valentin zjistil, že navzdory ventilačnímu zařízení se v tunelu dýchá velmi obtížně. Vzduch tam byl horký a zvětralý již během jeho předchozí návštěvy; ale teď, s tolika lidmi vtěsnanými dovnitř se ho tam zoufale nedostávalo a on musel velmi namáhat plíce, aby se mu neudělalo zle.

Těsně sevrěná skupina archeologů se rozdělila, aby mu umožnili projít.

Bílou kamennou zeď schrány zalévala oslnivá světla. Bylo u ní shromážděno pět osob, tři Piurivarové, dva lidé. Vlastní provedení vrtu připadlo statnému metamorfickému předákovi Vathiimeraakovi. Kaastisiik, piurivarský archeolog, který byl vedoucím na místě vykopávek, mu asistoval. Hned za nimi stáli Driismil, piurivarský expert na architekturu a lidská žena jménem Shimrayne Gelvoin, která evidentně byla také architektkou. Magadone Sambisa stála v pozadí a tiše vydávala příkazy.

Kámen po kameni odlupovali bílou zeď. Nad řadou obětních výklenků již byla očištěna oblast o rozloze snad tři čtverečních stop. Pod bílými kameny se nacházela stěna z hrubých cihel, ne tlustší než právě na cihlu. Vathiimeraak, mumlající si při práci sám pro sebe cosi v piurivarštině, nyní odvrátil jednu část. Uvolnila se v rozdrobené masě a odhalila vnitřní zeď postavenou ze stejných černých kamenných desek, jako byly stěny tunelu samotného.

Následovala dlouhá pauza, při které byly měřeny a fotografovány jednotlivé vrstvy zdi. Pak Vathiimeraak znovu zahájil vnitřní sondování. Valentina se v té zatuchlé, čpavé atmosféře začínala zmocňovat nevolnost, ale podařilo se mu ji potlačit.

Vathiimeraak sekl hlouběji a vstal, aby Kaastisiikovi umožnil odstranit rozbité kusy černého kamene. Oba architekti přistoupili k otvoru a prohlíželi si jej, hovořice nejdříve mezi sebou, pak s Magadone Sambisou; potom Vathiimeraak znovu přistoupil ke zdi se svým vrtacím náčiním.

„Potřebujeme světlo!“ zvolala Magadone Sambisa najednou. „Podejte mi někdo svítilnu!“

Když k ní dorazila ruční svítilna, kterou si podávali od zadní části tunelu, Magadone Sambisa ji vrazila do otvoru, podívala se dovnitř a zalapala po dechu.

„Výsosti? Výsosti, šel byste se podívat?“

V tom jediném pruhu světla Valentin rozpoznal prostornou čtvercovou místnost, která vypadala zcela prázdná až na rozměrný pravoúhlý blok tmavého kamene. Hodně připomínal lesklý černý opál, protkaný žilkami šarlatového rubínu, ze kterého byl vytesán slavný Confalumův trůn v sídle Vládce.

Na kameni ležely nějaké věci. Bylo však nemožné rozlišit je na takovou dálku a v tak slabém světle.

„Jak dlouho to potrvá, než otvor zvětšíte natolik, aby někdo mohl do místnosti vstoupit?“ zeptal se Valentin.

„Možná tři hodiny.“

„Udělejte to za dvě. Počkám nahoře. Až budete hotovi, zavolej mne. A zajisti, aby tam přede mnou nikdo nevstoupil.“

„Máte moje slovo, Výsosti.“

Dokonce i suché pouštní povětří bylo po hodinovém či ještě delším dýchání zatuchlého vzduchu v tunelu přímo balzámem. Valentin podle stále delších stínů plazících se přes hluboké jámy vzdálených dun poznal, že odpoledne již hodně pokročilo.

Tunigorn, Mirigant a Nascimont se procházeli mezi troskami zbořené pyramidy. Vroon Deliamber stál o kousek stranou.

„Nu?“ zeptal se Tunigorn.

„Prorazili kus zdi. Tam uvnitř něco je, ale zatím nevíme co.“

„Poklad?“ zeptal se Tunigorn s poťouchlým úsměvem. „Hroma-dy smaragdů, diamantů a nefritu?“

„Ano,“ odpověděl Valentin. „To všechno a ještě víc. Poklad ne-smírné ceny, Tunigorne.“ Zasmál se a odvrátil se od něj. „Máš s se-bou nějaké víno, Nascimonte?“

„Jako vždy, můj příteli. Jemné muldemarské.“

Podal láhev Pontifikovi, který se zhluboka napil. Vůbec nepře-stal pít, aby si víno vychutnal, ale hltal je, jako by to byla obyčejná voda.

Stíny se prohloubily. Na kraj nebeské klenby se vyšplhal jeden z menších měsíců.

„Výsosti? Mohl byste sejít dolů,“ oslovil Pontifika archeolog Vo-Siimifon. Valentin ho následoval do tunelu.

Otvor ve zdi byl nyní dost velký, aby se jím mohl protáhnout člověk. Magadone Sambisa rozechvělou rukou podala Valentinovi svítilnu.

„Musím vás požádat, Vaše Veličenstvo, abyste se ničeho nedo-týkal, abyste nic nenarušil. Neupíráme vám právo vstoupit dovnitř první, ale nesmíte zapomínat, že se jedná především o vědecký pro-jekt. Předtím, než lze s něčím, jakkoli nedůležitým pohnout, je třeba všechno přesně zaznamenat.“

„Rozumím,“ přikývl Valentin.

Opatrně překročil část zdi pod otvorem a protáhl se dovnitř.

Podlaha schrány byla z hladkého lesklého kamene, možná růžo-vého křemene. Pokrývala ji jemná vrstva prachu. Po této podlaze nikdo nekráčel přes dvacet tisíc let, pomyslel si Valentin. Nikdy na ní nestanula lidská noha.

Došel k širokému bloku černého kamene uprostřed místnosti a naplno na něj namířil svítilnu. Ano. Celistvá tmavá masa rubínem protkaného opálu, přesně jako Confalumův trůn. Na vrcholu, pokrytá tenounkou vrstvičkou prachu, který tlumil její lesk, ležela plochá fólie ze zlata, zdobená složitými piurivarskými hieroglyfy a vykláda-ná kabošony z materiálu, který vypadal jako beryl, karneol a lapis lazuli. Přesně uprostřed zlatého plátu ležely vedle sebe dva dlouhé, štíhlé objekty, které mohly být dýkami vytesanými z nějakého bílého kamene.

Valentin pocítil chvění nejhlubší bázně. Věděl, co to je.

„Výsosti? Výsosti?“ volala Magadone Sambisa. „Povězte nám, co vidíte. Povězte nám to, prosím!“

Valentin však neodpověděl. Jako by Magadone Sambisa vůbec nepromluvila. Byl ponořen hluboko do vzpomínek.

Cestoval osm let do minulosti, do vrcholné hodiny občanské války.

Tehdy držel v ruce věc podobnou dýce. Hodně připomínala tyto dvě; cítil podivný chlad, který z ní vyzařoval, chlad, který naznačo-val, že má plamenné jádro. Slyšel vzdálenou dávnou melodii, prou-di-la z ní do jeho mysli, bouřlivý příval zvuku, který omračoval.

Tehdy svíral v ruce zub mořského draka. Podivné tajemství toho zubu spojilo jeho mysl s myslí mocného vodního krále Maazmoorna, draka vzdáleného Vnitřního moře. A s pomocí Maazmoornovy mysli se Valentin Pontifex natáhl přes celý svět, aby srazil k zemi nemilo-srdného rebela Faraataa a přivedl jeho neblahé povstání ke konci.

Či zuby to jsou tentokrát?

Pomyslel si, že to ví. Nacházel se ve Schráně Zkázky, ve městě Znesvěcení a na místo nedaleko odsud byli před dávnými věky při-vedeni z moře dva vodní králové, aby byli obětováni na oltářích z modrého kamene. Nebyl to žádný mýtus. Opravdu se to stalo. Valen-tin o tom nepochyboval, protože mořský drak Maazmoorn mu to ukázal v plném spojení s jeho myslí způsobem, jenž nepřipouštěl žádné pochybnosti. Dokonce znal jména oněch draků: jeden byl moř-ský král Niznorn a druhý mořský král Domsitor. Který z těch zubů je Niznornův a který Domsitorův?

Dvacet tisíc let.

„Okamžik,“ promluvil Valentin hlasem, který jako by zazníval odněkud z druhé poloviny světa.

Vzal zub, který měl po levé ruce. Pevně ho stiskl v dlaní.

Když jej jeho plamenný chlad bodl do dlaně, zachvěl se. Zavřel oči a dovolil své mysli nechat se přemoci kouzlem zubu. Cítil, jak se jeho duch začíná vznášet a unikat ven a stále dál, k drakovi čekající-mu na moři – opět k Maazmoornovi, jak

se domníval, nebo možná k jinému z obrů, kteří plují ve vodách moře – zatímco po celou tu dobu slyšel hlahol zvonů, zvonivou hudbu myslí mořského draka.

A byl obdařen vizí pradávného obětování dvou vodních králů, vizí události zvané Znesvěcení.

Ze setkání myslí před lety již od Maazmoorna věděl, že tradiční název je chybným označením. K žádnému znesvěcení nikdy nedošlo. Bylo to dobrovolné obětování. Mořští draci formálně akceptovali moc Toho, Co Je, což je nejvyšší síla mezi všemi silami vesmíru.

Vodní králové rádi vydali sami sebe Piurivarům z pradávného Velalisieru, aby je zabili. A ti, co je zabili, možná chápali, co dělají, ovšem prostí Piurivarové z přilehlých provincií to nepochopili; a právě ti tuto událost nazvali Znesvěcením, Posledního krále Velali-sieru odsoudili k smrti, rozbili Sedmou pyramidu a pak rozbořili zbytek celého hlavního města a prokleli je navždy. Schrány se zuby mořských králů se však neodvážili dotknout.

Valentin svíral zub v dlaní. Nyní byl svědkem dávného obětování. Ale nikoli svázaných mořských draků, kteří se zuřivě svíjeli, když byli vlečeni pod nůž, jak to viděl v noční můře předchozí noci. Ne. Nyní to viděl jako poklidný a svatý obřad, dobrovolné vzdání se živého těla. A když se nože zableskly, ti velcí tvorové vydechli napo-sledy a tmavé maso bylo odnášeno k hořící hranici, z tohoto místa až k samotným hranicím vesmíru se valila rezonanční vlna triumfální harmonie.

Valentin zub položil a zvedl druhý. Sevřel ho. Odevzdal se jeho moci.

Tentokrát byla hudba o něco disharmoničtější. Ve své vizí viděl neznámého muže středních let v bohatém oděvu prastarého stříhu, v oděvu, jenž příslušel Pontifikovi. Opatrně krácel v čadivém světle pochodně chodbou před touto místností, kde nyní čekali shromáždění Magadone Sambisa a její archeologové. Valentin se díval, jak se Pontifex z té dávné doby přibližuje k bílé neposkvřené zdi schrány. Viděl ho, jak na ni pokládá plochu své dlaně a tlačí proti ní, jako by doufal, že pouhou svou silou pronikne na druhou stranu. Odvrací se od ní, kyne svým dělníkům s krumpáči a rýči, naznačuje jim, že mají začít propokopávat cestu dovnitř.

A ze tmy vystupuje postava. Vysoký, štíhlý Kožoměnc se za-chmuřeným obličejem přiskočí a v rychlém, nezadržitelném výpadu vráží nůž pod srdce muže v brokátové pontifikální róbě –

„Výsosti, prosím vás!“

Hlas Magadone Sambisy, zjitřený obavami.

„Ano,“ ozval se Valentin nepřítomným tónem člověka, který byl polapen ve snu. „Už jdu.“

Pro tento okamžik měl vizí dost. Položil svítilnu na podlahu a namířil ji k otvoru ve zdi, aby mu osvětlovala cestu.

Opatrně vzal oba dračí zuby, které lehce držel v dlaních. Dával pozor, aby je nese-vřel tak pevně, že by aktivoval jejich sílu, protože jim nyní nechtěl otevřít mysl – a vystoupil ze schrány.

Magadone Sambisa na něj hleděla plna zděšení. „Prosila jsem vás, Vaše Veličenstvo, abyste se nedotýkal předmětů ve schráně, abyste nic nenarušil, aby –“

„Ano. Já vím. Omluvíš mne za to, co jsem udělal.“

Nebyla to žádost.

Archeologové mu ustupovali z cesty, zatímco krácel k východu do vnějšího světa. Oči všech přítomných byly upřeny na věci, které spočívaly na Valentinových vzhůru obrácených dlaních.

„Přiveď sem khivanivoda,“ přikázal tiše Aarisiimovi. Denní světlo se již téměř vytratilo a ruinám stíny propůjčovaly mnohem větší tajuplnost, než jaká na ně sestupovala v noci, kdy přes prastaré kameny rozbořeného města tančilo chladné měsíční světlo.

Valentin během otevírání schrány nechtěl mít khivanivoda nikde poblíž; a tak byl Torkkinuuminaad navzdory prudkým námitkám spoután, odnesen do příbytku archeologů a hlídán příslušníky Valen-tinovy gardy. Dva obrovití chlupatí Skandarové ho nyní přivedli před Pontifika, pevně ho držíce za ruce.

Hněv a nenávist bublaly ze šamana jako černý plyn stoupající ze smrduté bažiny. Když hleděl do drsných nazelenalých záhybů jeho obličeje, Valentin silně vnímal prastarou magii tohoto světa, tajem-ství, které se k němu natahovalo z nadčasového mlhavého majipoor-ského úsvitu, kdy Kožoměnci žili sami a nikým neomezováni na této velké planetě plné divů a krás.

Pontifex zvedl dračí zuby do výše.

„Víš, co je tohle, Torkkinuuminaade?“

Gumovité oční záhyby Kožoměnce se stáhly dozadu a jeho úzké oči se žlutě zaleskly vztekem.

„Spáchal jste tu nejstrašnější ze všech svatokrádeží a zemřete v nejhroznějších mukách.“

„Ty určitě víš, co to je, že ano?“

„Jsou to ty nejsvatější věci ze svatých! Okamžitě je musíte vrátit do schrány!“

„Proč jsi zabil doktora Huukaminaana, Torkkinuuminaade?“

Khivanidovou jedinou odpovědí byl ještě zarytější vzdorovitý škleb.

On by mne svými kouzly zabil, kdyby mohl, pomyslel si Valentin. A proč ne? Já vím, co pro Torkkinuuminaada znamenám. Jsem maji-poorský panovník a proto jsem Majipoor sám, a on by nás jediným výpadem všechny odsoudil k záhubě, kdyby ten úder mohl zasadit.

Ano. Valentin byl ve své osobě ztělesněním Nepřítele: ztělesně-ním těch, co přišli z oblohy a zabrali si tento svět pro sebe, těch, kteří si postavili svoje vlastní gigantická města a ta se teď roztahují na místě panenských lesů a luk, těch, kteří nezvaní po miliardách vtrhli do křehké tkaniny živé pavučiny piurivarského života. A tak by ho Torkkinuuminaad zabil, kdyby mohl vraždou Pontifika zabít celý lidmi ovládaný Majipoor.

Ale proti magii lze bojovat magií, pomyslel si Valentin.

„Podívej se na mě,“ vyzval šamana. „Podívej se mi přímo do očí, Torkkinuuminaade.“

A těsně sevřel prsty kolem obou talismanů, které vzal ze schrány.

Dvojitá síla dračích zubů zasáhla Valentina s drtivou silou. Mentální okruh se uzavřel a Valentin cítil nápor celé kakofonie poci-tů najednou, ne jednoduše zdvojených, ale zmnohonásobených. Přes-to se dokázal udržet na nohou; soustředil mysl s tou nejryzejší inten-zitou a namířil ji přímo do mysli khivanivoda.

Díval se. Vstoupil. Pronikl do khivanivodových vzpomínek a rychle našel tu, kterou hledal.

Půlnoční temnota. Srpek měsíce. Obloha plane hvězdami. Vě-trem nadouvaný stan archeologů. Někdo z něj vychází. Piurivar. Velmi útlý, pohybuje se s opatrností stáří.

Jistě doktor Huukaminaan.

Štíhlá postava stojí na silnici, čeká: další Metamorf, také starý, stejně hubený, otrhaný a podivně oblečený.

Khivanivod, je to on. Vidí sám sebe okem vlastní mysli.

Za ním se pohybují stínové postavy, pět, šest, je jich sedm. Samí Kožoměnci. Podle vzhledu vesničané. Zdá se, že starý archeolog je nevidí. Hovoří s khivanivodem; šaman gestikuluje, ukazuje. O něčem spolu zuřivě diskutují. Doktor Huukaminaan vrtí hlavou. Další uka-zování. Další diskuse. Gesta souhlasu. Zdá se, že všechno je vyřeše-no.

Zatímco se Valentin dívá, khivanivod a Huukaminaan se spolu vydávají po cestě, jež vede k srdci ruin.

Vesničané se nyní vynořují ze stínů, které je ukrývaly. Obklopují starého muže; chápou se ho; zakrývají mu ústa, aby nemohl vykřik-nout. Přichází k nim khivanivod.

Khivanivod má nůž.

Valentin nepotřeboval vidět zbytek toho výjevu. Nechtěl být svědkem strašlivého obřadu rozřezávání těla na kamenné plošině ani podivného rituálu v chodbě u Schrány Zkázy, umístění hlavy mrtvé-ho muže do jednoho z výklenků.

Uvolnil stisk dlaní a velmi opatrně položil oba dračí zuby vedle sebe na zem.

„Tak,“ řekl khivanivodovi, jehož obličej se měnil od výrazu stě-ží ovládaného hněvu k výrazu téměř podobnému rezignaci, „myslím, že nemá smysl cokoli dál předstírat. Proč jsi zabil doktora Huukami-naana?“

„Protože by byl otevřel schránu.“ Khivanivodův tón byl zcela bezvýrazný, nebyla v něm stopa jediné emoce.

„Ano. Samozřejmě. Ale Magadone Sambisa také chtěla schránu otevřít. Proč jsi nezabil raději ji?“

„On byl jedním z nás, zrádce,“ vyhrkl Torkkinuuminaad. „Na ní nezáleželo. On byl naší věci mnohem nebezpečnější. Byli jsme si jistí, že jí by se dalo zabránit, aby tu schránu otevřela, kdybychom protestovali dostatečně silně. Jeho by ale nezastavilo nic.“

„Niméně schrána byla stejně otevřena,“ namítl Valentin.

„Ano, ale jenom proto, že jste sem přišel vy. Jinak by vykopáv-ky byly uzavřeny. Povýk okolo Huukaminaanovy smrti by celému světu demonstroval, že kletba tohoto místa je stále živá. Vy jste při-šel a otevřel jste schránu; ale kletba vás nemine, stejně jako před dávnými věky neminula Pontifika Ghorbana.“

„Žádná kletba neexistuje,“ řekl Valentin tiše. „Tohle je město, které vidělo velkou tragédii, ale nelpí na něm žádná kletba, jenom nedorozumění navršené na nedorozumění.“

„Znesvěcení –“

„Žádné Znesvěcení nebylo, jenom obětování. Zničení města lidmi z provincií bylo strašlivým omylem.“

„Takže vy naši historii rozumíte lépe než my, Pontifiku?“

„Ano,“ odpověděl Valentin. „Ano. Rozumím.“ Odvrátil se od šamana a s pohledem upřeným k předákovi vesnice řekl:

„Vathiime-raaku, ve vaší vesnici žijí vrahové. Vím, kdo to je. Jdi do vesnice a oznam všem, že pokud viníci dobrovolně přijdou a přiznají se ke svému zločinu, bude jim oduštěno – poté, co projdou plným proce-sem očistění svých duší.“

Potom se otočil k Lisamon Hultin a přikázal: „Co se týče khiva-nivoda, chci, aby byl předán Danipiuríným úředníkům, aby byl sou-zen metamorfským soudem. Spadá to do její oblasti zodpovědnosti. A pak –!“

„Výsosti!“ zvolal někdo. „Pozor!“

Valentin se otočil. Skandarští strážní ustoupili od khivanivoda a hleděli na svoje chvějící se ruce, jako by je někdo páčil ve žhavé výhni. Torkkinuuminaad, osvobozený, přiskočil k Valentinovi a téměř mu vrazil obličej do tváře. Jeho výraz měl sílu ďábelství.

„Pontifiku!“ zašeptal. „Podívej se na mě, Pontifiku! Podívej se na mě!“

Takto zaskočený neznal Valentin způsob, jak se bránit. Začínala se ho zmocňovat podivná strnulost. Torkkinuuminaad měnil tvar, v šíleném tempu procházel sérií groteskních změn, takže se zdálo, jako by měl tučet rukou a nohou najednou a půl tuctu těl; a očarovával Pontifika kouzlem. Valentin v něm byl polapen jako můra v pavou-kově vychytrale utkané síti. Vzduch mu připadal hustý, všechno bylo podivně rozmazané a odkud se náhle zvedl vítr. Valentin stál zma-tený, pokoušel se odvrátit pohled od khivanivodových žhnoucích očí, ale nedokázal to. Ani nebyl schopen najít sílu, aby se sklonil k zemi a zvedl dračí zuby, které mu ležely u nohou. Stál jako zmrazený; po-pletený, omámený, rozechvělý. V hrudi ho pálilo a bojoval o každý nádech.

Zdálo se, že všude kolem něho jsou přízraky.

Tučet Kožoměnců – stovka, tisíc –

Rozšklebené obličejce. Žhnoucí oči. Zuby, drápy, nože. Obklopi-la ho celá horda divoce dovádějících vrahů; tančili, poskakovali, di-voce vířili, syčeli, uráželi ho, volali na něj strašlivými jmény –

Byl ztracen ve smršti pradávných čarodějů –

„Lisamon?“ vykřikl Valentin, zmaten. „Deliambře? Pomozte mi – pomozte –“ Byl si však jistý, že ve skutečnosti mu ze rtů neuniklo ani slovo.

Pak uviděl, že strážci konečně vycítili nebezpečí, ve kterém se ocitl. Deliamber, který byl prvním, kdo zareagoval, začal

spěšně má-vat množstvím chapadélek a vyslal protikouzla sadou gest a výpadů mentální síly, namířené k neutralizování čehokoli, co vyzařovalo z Torkkinuuminaada. Jakmile začal malý Vroon halit piurivarského šamana do pavučiny vroomských kouzel, Vathiimeraak se přiblížil k Torkkinuuminaadovi z opačné strany. Naprosto lhostejný k jeho kouzlům odvážně šamana popadl a začal ho tlačit k zemi, dokud ne-přitiskl jeho hlavu k hlíně u Valentinových nohou.

Valentin cítil, že sevření šamanových čar začíná ochabovat. Po-volovalo stále víc, až se nakonec Pontifikova duše uvolnila ze sevře-ní magických spárů. Kontakt mezi Torkkinuuminaadovou a jeho myslí byl narušen s takřka slyšitelným prasknutím.

Vathiimeraak khivanivoda pustil a ustoupil. Lisamon Hultin po-pošla k šamanovi a hrozivě se nad něj postavila. Ale epizoda skonči-la. Šaman zůstal ležet tam, kde byl, nyní absolutně tichý, hleděl do země a hořce se šklebil u vědomí porážky.

„Děkuji vám,“ otočil se Valentin jednoduše k Deliamberovi a Vathiimeraakovi. A s gestem propuštění dodal: „Odved'te ho.“

Lisamon Hultin si Torkkinuuminaada hodila přes rameno jako pytel kalimbotů a odkráčela s ním po cestě pryč.

Následovalo dlouhé zaražené ticho, které nakonec přerušila Ma-gadone Sambisa. „Vaše Veličenstvo, jste v pořádku?“ zeptala se za-střeným hlasem.

Odpověděl jen přikývnutím.

„A vykopávky?“ tón otázky prozrazoval obavy. „Co s nimi teď bude? Můžeme pokračovat?“

„Proč ne?“ odpověděl Valentin. „Stále zbývá vykonat spoustu práce.“ Ustoupil od ní o krok či dva. Dotkl se rukou hrudníku, hrdla. Stále jako by cítil tlak těch neúnavných neviditelných končetin.

Magadone Sambisa s ním však ještě neskončila.

„A tohle?“ zeptala se a ukázala na zuby mořských draků. Nyní hovořila agresivněji, opět se chápala velení nad věcmi, začínala dávat najevo svoji dřívější moc a velitelský postoj. „Kdybych je teď mohla dostat zpět, Výsosti –!“

Valentin nahněvaně řekl: „Ano, vezmi si je. Ale ulož je zpátky do schrány. A zapečet'te ten otvor, který jste dnes udělali.“

Archeoložka na něj hleděla, jako by se sám proměnil v Piuriva-ra. Tónem neskrývané neposlušnosti vyhrkla: „Cože, Vaše Veličen-stvo? Cože? Doktor Huukaminaan kvůli těm zubům zemřel! Objev té schrány byl vyvrcholením jeho práce. Pokud ji teď zapečetíme –“

„Doktor Huukaminaan byl dokonalý vědec,“ Valentin se už ne-snažil skrývat strašlivou únavu. „Jeho láska k pravdě ho stála život. Tvoje vlastní láska k pravdě, jak se domnívám, není tak dokonalá, a proto mne v této záležitosti poslechněš.“

„Prosím vás, Výsosti –!“

„Ne. Dost bylo prošení. Já nepředstírám, že jsem vědcem, ale chápu vlastní zodpovědnost. Některé věci by měly zůstat pohřbené. Tyto zuby nepatří mezi předměty, kterými bychom se měli zabírat a studovat je a vystavovat v muzeu. Ta schrána je pro Piurivary svatým místem, přestože jeho svatost sami nechápou. Je smutnou záležitostí pro nás všechny, že vůbec kdy byla otevřena. Vykopávky v jiných částech města mohou pokračovat. Tyhle zuby ale vraťte. Zapečet'te schránu a držte se od ní co nejdál. Rozumíš?“

Otupěle se na něj podívala a přikývla.

„Dobrá. Dobrá.“

Nad pouští se začínala rozlézat noční temnota. Valentin cítil, jak se ve vzduchu kolem něj vznáší myriáda duchů Velalisieru. Zdálo se mu, že ho jejich kostnaté prsty tahají za tuniku, že mu přízračné tiché hlasy šeptají do uší nebezpečná kouzla.

Upřímně toužil z těch ruin odjet. Co se jeho týkalo, nabažil se jich na celý život.

Otočil se k Tunigornovi: „Pojď, starý příteli, vydej příkazy, při-prav vše k našemu okamžitému odjezdu.“

„Teď, Valentine? V tuto pozdní hodinu?“

„Teď, Tunigorne. Teď.“ Usmál se. „Viš, že tohle místo se za-sloužilo o to, že Labyrint mně nyní připadá takřka přitažlivý? Cítím velkou touhu vrátit se do jeho známého pohodlí. Pojď: nech všechno přichystat na cestu. Byli jsme tu až moc dlouho.“